

A

VADÁSZTÁRSASÁGOK TEVÉKENYSÉGE

AZ 1961/62 VADÁSZATI ÉVBEN

MAGYAR VADÁSZOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

OEE Könyvtár
Áll.EH. 2020

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TEVÉKENYSÉGE
az 1961/62. vadászati évben

Országos Erdészeti Egyesület Wagner Károly Erdészeti Szakkönyvtár	
Leltári szám:	158/2027
Csoport szám:	IV.
Raktári hely:	S-V. 1h

Budapest
1963. április hó

MEGJEGYZÉSEK

Az összeállítás tulnyomórészt a vadásztársaságok éves beszámoló jelentésére épül. A vadállomány adatai a tavaszi becslésekről készített jelentések adatai. A taglétszámra és a vadőrökre vonatkozó adatok a MAVOSZ központi nyilvántartásának rendezett eredményei.

A jelentésben a vadászati év - az 1/1962. kormányrendelet 31. §-ával egybehangzóan - az augusztus 1-től július 31-ig terjedő időt öleli fel. Az 1959/60. év adatai 1959. február 1-től 1960. január 31-ig terjedő időszakra vonatkoznak, tehát ugyancsak egy teljes évre - de fél évvel eltolódott évre - vonatkoznak.

Az adatok megyei részletezésénél a társaságok székhelyét vettük alapul, tehát a székhely szerinti megyénél mutattuk ki a társaságok esetleg megyén kívüli területekre vonatkozó adatait is. A budapesti székhelyű társaságok adatait - a társaságokra, a tagságra és a pénzgazdálkodásra vonatkozó adatok kivételével - a terület fekvése szerinti megyében /több megye esetében a vadászat szempontjából legjelentősebb terület megyéjében/ szerepeltetjük.

A bérkilövő társaságok adatai, mivel ezek vadgazdálkodást nem folytatnak, csak a tagokra vonatkozó adatokban szerepelnek. Vadászati eredményük - amennyiben társasági területen vadásztak - szerepel a bérbeadó társaság adataiban.

A vadászszákmány adatainál a társaság területén esett zsákmányt vettük figyelembe, akkor is, ha azt nem a társaság tagjai, hanem vendég vadászok /pl. külföldi vendégek/ vagy bérkilövők ejtették el. Adatainkban a befogás is zsákmányként szerepel.

A szarvas állománysűrűségét a nagyvadas területre, a többi vad sűrűségét az apró- és nagyvadas területre vonatkoztatva számítottuk.

Tartalomjegyzék

	Oldal		Oldal
Társaságok	1	Vadászati eredmény	15
Terület	2	Vérfelfrissítés, állományjavítás	23
Taglétszám	3	Vadvédelem	25
Vadállomány	5	Vadőrök	26
Szarvas	7	Téli etetés, berendezések	26
Őz	9	Vadféldek	27
Vaddisznó	10	Kártevők irtása	28
Dámvad, muflon	11	Vadászkutyák	31
Nyul	11	Pénzgazdálkodás	32
Fácán	13	Magyar Vadászok Országos Szövetsége	36
Fogoly	14	Táblázatok	39

Táblázatok jegyzéke

	Oldal
Társaságok száma az alakulás ideje szerint	41
Terület és területbér	42
Tagok megoszlása életkor szerint	43
Taglétszám /1960, 1961, 1962/	44
Átlagos terület, taglétszám, területbér	45
Vadállomány /1960, 1961, 1962/	
Szarvas	46
Őz	47
Vaddisznó	48
Nyul	49
Fácán	50
Fogoly	51
Zsákmányul ejtett szarvas, őz száma	52
Zsákmányul ejtett vaddisznó, nyul, fácán, fogoly száma	53
Zsákmány /1959/60, 1960/61, 1961/62/	
Szarvas	54
Őz	55
Vaddisznó	56
Nyul	57
Fácán	58
Fogoly	59
Kilőtt nyul, fácán, fogoly	60
Befogott nyul, fácán, fogoly	61

Értékesített vadak száma

Szarvas	62
Ős	63
Vaddisznó	64
Nyul	65
Fácán	66
Fogoly	67
MAVAD-nak eladott nyul, fácán, fogoly	68
Földművesszövetkezeteknek és egyéb szervnek eladott nyul, fácán, fogoly	69
Kompetencia /nyul, fácán, fogoly/	70
Vérfelfrissítésre kibocsátott vadak száma	
Nyul	71
Fácán	72
Fogoly	73
Fácánkeltetés	74
Fogolykeltetés	75
Vadőrök megoszlása életkor szerint	76
Téli etetés	77
Vadgazdasági és vadvédelmi berendezések	78
1961. VIII. 1 - 1962. VII.31. épített vadgazdasági és vadvédelmi berendezések	79
Vadföldek területe használat szerint	80
Vadföldek területe /1959/60, 1960/61, 1961/62/	81
Kiirtott szőrmés kártevők száma	82
lölövessel kiirtott	83
mérgezéssel kiirtott	84
csapdával kiirtott	85
Kiirtott szárnyas kártevők száma	86
lölövessel kiirtott	87
mérgezéssel kiirtott	88
tojásszedéssel kiirtott	89
Vadászkutyák száma fajtánként	90
Törzskönyvezett vadászkutyák száma fajtánként.	91
Vadászkutyák száma /1960, 1961, 1962/	92
Törzskönyvezett vadászkutyák száma /1960, 1961, 1962/	93
A vadásztársaságok bevételei eredet szerint	94
A vadásztársaságok kiadása jelleg szerint	95
Pénzgazdálkodás /1959/60, 1960/61, 1961/62/	
bevételek	96
kiadások	97
Átlagos bevételek és kiadások	98

A vad az állam tulajdona, a vadászati jog az ország egész területén az államot illeti. Az állam ezt a jogot részben maga hasznosítja az erdőgazdaságok, vadgazdaságok, illetve állami gazdaságok útján, részben vadásztársaságoknak adja bérbe. Vadászati jogot haszonbérbe adni csak jóváhagyott alapszabállyal működő vadásztársaság részére lehet. Ezek az 1961. évi VII. törvény legfontosabb megállapításai a vadásztársaságokkal kapcsolatban.

A vadászok a vadászati jogot társaságokba tömörülve gyakorolják, de társasági keretben végzik a vadgazdálkodási feladatokat is. A vadásztársaság tehát a vadgazdálkodás és vadászat legfontosabb szervezeti egysége.

Az 1961/62. vadászati évben 744 vadásztársaság működött. Az 1961. évi tagrevízió során több társaság feloszlott, illetve feloszlatták, területükön több új, általában kisebb társaság alakult. Újabb társaságok alakultak az 1961/62. vadászati évben is. Az 1960/61. vadászati év végén 96-tal, 1961/62-ben 112-vel több társaságot vett számba az összeírás, mint két évvel előbb.

	Társaságok száma	1959/60.	1960/61.
		vadászati év százalékában	
1959/60. február 1.	632	100,0	86,8
1960/61. július 31.	728	115,2	100,0
1961/62. július 31.	744	117,7	102,2

Az 1961/62. vadászati évben működő társaságok mintegy negyedrésze fiatal, csak 2-3 éve működik, több mint fele 8 évnél nem régebben alakult, mintegy negyede viszont már 12 éves, vagy még annál is nagyobb multtal rendelkezik. Ezek jól összeszokott, nagyjából jó vadászati és vadgazdasági tevékenységet folytató együttesek. A fiatalabb társaságok leginkább a nagyvadász területeken /Baranya, Győr, Veszprém, Nógrád megye/, a legrégebben működők pedig az apróvadász megyékben, illetőleg területeken találhatók.

A társaságok székhelyét figyelembe véve Budapesten van a legtöbb társaság: 76. E társaságok túlnyomó részének /48-nak/ Pest megyében van a bérelt területe. 14 budapesti társaság tagjai vadásznak a Fejér megyei területeken, a többiek Bács, Heves, Komárom, Nógrád, Somogy, Tolna és Veszprém megyében. Budapest után Borsod, majd Baranya megyében működik legtöbb társaság: 59, illetőleg 49.

Az 1961/62. vadászati évben csaknem minden megyében több, egyes megyékben lényegesen több társaság működött, mint két évvel előbb /pl. Baranyában háromszor annyi/, csak Budapesten, Pest megyében és Vas megyében volt kevesebb társaság. Budapesten az 1960/61-es vadászati évben - elsősorban a tagfelülvizsgálat során - 9 társaság szüntette be működését.

Az 1961. évi VII. törvény 33. §-a lehetővé teszi az ugynevezett bérkilövő társaságok alakulását is. Ezek azonban vadgazdasági tevékenységet nem folytatnak, így nem tekinthetők a többi társaságokkal azonos értékűeknek. A fentiekben szereplő vadgazdálkodást folytató társaságok mellett 1962. július 31-én 15 ilyen bérkilövő társaság is működött, 187 taggal.

TERÜLET

Az ország egyes területeit - az 1/1962. számú kormányrendelet értelmében - az országos erdészeti hatóság vezetője vadászterületté minősíti, a vadászterületek nagyvadas vagy apróvadas jellegét megállapítja és a vadászterületek határait kijelöli. Az állam vadászati jog gyakorlása céljából ezekre a területekre a vadásztársaságokkal bérleti szerződést köt. Az apróvadas területek bérbeadása a megyei vadászati felügyelők, a nagyvadas területek bérbeadása az erdőgazdaságok feladata.

1961/62. vadászati évben a vadásztársaságok 12,7 millió kh területet béreltek, az összes vadászterületek mintegy 80 %-át. A bérbeadott terület nagysága ez évben sem változott lényegesen. Az alig 0,5 %-os növekedés a nagyvadas területek mintegy 4 %-os nagyobbodásából ered, az apróvadas területek nagysága nem változott.

A vadásztársaságok területe

	Apróvadas	Nagyvadas	Összes	Egy társaság átlagos terü- lete /kh/
	vadászterület /1000 kh/			
1960. február 1.	10 980	1 654	12 634	19 990
1961. július 31.	11 064	1 568	12 632	17 352
1962. július 31.	11 063	1 628	12 691	17 058
1962. július 31. 1961. július 31. %-ában	100,0	103,8	100,5	98,3

A vadászterületek megoszlása természetszerűleg a földrajzi adottságokhoz igazodik. Az apróvadás területek nagyobb része /55 %/ az Alföldön, a nagyvadás területeknek pedig 62 %-a a Dunántúlon található. Az alföldi területeknek 97 %-a apróvadás, míg a Dunántúlon és a felvidéki megyékben - a szintén jelentős apróvadás terület mellett - a nagyvadás 23, illetve 22 %-ot képvisel. Országosan 13 % a nagyvadás terület aránya.

Egy-egy társaság átlagos területe 1962. évben 17 058 katasztális hold; kisebb, mint a múlt évben és jelentősen kisebb a két év előttiénél. A tagfelülvizsgálat során több nagy területű társaság feloszlott, és volt bérleményükön kisebb területű társaságok alakultak. Az apróvadás társaságok átlagos területe közel 17 500 kh, a nagyvadás társaságoké viszont csak 10 ezer kh.

A legnagyobb területű társaságok az apróvadás alföldi megyékben vannak /Hajdubán csaknem 29 ezer kh, Szolnok megyében mintegy 27 ezer, Bács megyében 26 ezer kh átlagosan/. Legkisebb az átlagterület Baranya megyében: a 11 ezer holdat sem éri el. E megyében 1960-ban 32 új társaság alakult - az új társaságokra jellemző módon - kis területekkel. Csak alig valamivel nagyobb az átlagos terület a Budapest körüli megyékben /Pest, Fejér, Komárom, Nógrád/, 12 ezer hold körül.

Az 1961/62. vadászati évben 13 társaság területe nem érte el az 5 ezer holdat sem /ebből 4 Fejér megyében/, viszont 11 társaság területe az 50 ezer holdat is meghaladta /3-3 Hajdu és Szolnok megyében/. Legnagyobb kiterjedésű a Debreceni M.H.S. Vadásztársaság 115 ezer hold területtel, második a kiskunfélegyházi Petőfi vadásztársaság 80 ezer holddal.

TAGLÉTSZÁM

Az 1961. tavaszán végrehajtott tagrevízió során azokat a tagokat, akik vadászkötelességüket elhanyagolták, a társaságokból eltávolították. Ennek következtében a tagok száma 1960-ban átmenetileg jelentősen csökkent. 1960. február 1-én 19 181 tagja volt a társaságoknak, 1961. május végén a revízió után pedig 17 773. A revízió befejezése és a zárlat feloldása után nagy számban vettek fel új tagokat a társaságok; 1962. július 31-én már több tagja volt a társaságoknak, mint 1960-ban, csaknem elérte a 20 ezret.

A vadásztársaságok taglétszáma

	Tagok száma	1960. február 1.	1961. május 31.	Átlagos taglétszám
		százalékában		
1960. február 1.	19 181	100,0	108,0	30
1961. május 31.	17 773	92,7	100,0	24
1962. július 31.	19 898	103,7	115,0	26

A tagok számát természetesen jelentősen növelte a revízió óta alakult új társaságok taglétszáma, de a régi társaságokba is több új tag lépett be.

A társasági vadászok között szinte minden korosztály képviselve van. Találunk - bár kis számban - 20 évnél fiatalabbakat is /az összes 0,2 %-a/, és találunk - már nagyobb számban - 70 évnél idősebbeket is /az összes 0,8 %-a/. A tagok legnagyobb része - az összesnek 38 %-a - 31-40 éves. A társaságoknak 13 nő tagja is van.

A vadásztársaság tagjainak megoszlása kor szerint

	-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	70-	Összesen
	éves tagok							
Száma	50	1 799	7 445	5 292	3 828	1 332	152	19 898
Megoszlása százalékban	0,3	9,0	37,4	26,6	19,2	6,7	0,8	100,0

A társaságok átlagos taglétszáma 1962. július 31-én 26 fő volt. Két évvel előbb még átlagosan 30 fő tartozott egy társasághoz. Ez az átlag a tagrevízió után 24-re csökkent, és bár az összes tagok száma azóta 15 %-kal növekedett, az újonnan alakult kis létszámú társaságok miatt az átlag alig emelkedett.

A 26 fős országos átlaghoz képest igen nagy eltéréseket mutat az egyes társaságok átlaglétszáma. A Debreceni M.H.S. vadásztársaságnak például 163 tagja van, a Somogy megyei Kaposmenti Szabadság vadásztársaság 119 tagot tart nyilván. 1962. július 31-én 28 társaságnak volt 50-nél több

tagja. /Ebből 6 Borsod megyei, 5 Csongrád megyei, 4 pedig Szolnok megyei társaság./ De 3 olyan társaság is van, amelynek a felvételi időpontban csak 1 vagy 2 tagja volt és 9, amelyben a tagok száma az 5-öt nem haladta meg. A legtöbb társaságban 20-30 között van a tagok száma.

A legnagyobb taglétszámú vadásztársaságok az alföldi apróvadász megyékben vannak. /Hajdubán átlagosan 33, Bács és Szabolcs megyében 32 taggal./ Jóval kevesebb tag van a nagyvadász megyék társaságaiban /Baranyában és Komáromban átlagosan csak 19/.

A legtöbb vadászt a budapesti társaságokban találhatjuk, számuk 1 838 volt július 31-én. Nem sokkal kisebb a Borsod megyei és a Bács megyei vadászok száma sem /1 624, illetőleg 1 472 fő/. A Komárom megyei társaságokban viszont összesen csak 405 tagot tartanak nyilván.

VADÁLLOMÁNY

A vadgazdálkodás alapvető feltétele a vadállomány kellő pontosságú számbavétele, tehát hogy az állomány nagyságáról, összetételéről, területi elhelyezkedéséről megbízható adatok álljanak rendelkezésre. A társaságokra is kötelező tavaszi vadszámlálás a szarvas, dímvad, őz, muflon, nyul, fogoly, fácán és tuzok számbavételére terjed ki.

Magyarország vadállománya 1962 tavaszán

	Szarvas	Őz	Vad- disznó	Nyul	Fácán	Fogoly
	d a r a b			e z e r d a r a b		
Összes állomány	16 350	71 627	9 543	1232,7	647,2	1222,0
Ebből:						
a vadásztársaságok állománya	6 483	54 225	5 309	1057,7	517,2	1125,7
A vadásztársaságok állománya az összes állomány százalékában	39,7	75,7	55,6	85,8	79,9	92,1

Az 1962. év tavaszán végrehajtott vadszámlálás adatai szerint a magyarországi vadászterületek szarvas és vaddisznó állományának nagyobb része az állami tulajdonban levő vadászterületeken található, ők közel azonos számban van mind az állami, mind a társasági területeken, az apróvad/nyul, fácán, fogoly/ tulnyomó része viszont a társasági területeké.

A vadásztársaságok statisztikai adatszolgáltatási rendszerében három évről állnak rendelkezésre megbízható, rendszerezett adatok. A megelőző évek hasonló adatai rendezetlenségük, hiányosságuk miatt nem teljes értékűek, elemzésre nem alkalmasak, azonban már a három év adatából világosan látszik a társaságok tervszerű, az állomány mennyiségét és minőségét folyamatosan javító gazdálkodása. A társasági területek állománya a szarvas kivételével valamennyi vadfajnál évről évre fokozatosan növekszik.

A vadásztársaságok állománya

	Szarvas	Őz	Vaddisznó	Dámvad
	d a r a b			
1960 tavaszán	10 098	36 437	5 281	92
1961 "	6 711	48 065	5 367	96
1962 "	6 483	54 225	5 309	145
	az előző év százalékában			
1961	66,5	131,9	101,6	104,3
1962	96,6	112,8	98,9	151,0

	Muflon	Nyul	Fácán	Fogoly
	d a r a b			
1960 tavaszán	20	872 466	324 198	689 934
1961 "	91	968 690	407 787	951 450
1962 "	127	1 057 678	517 196	1 125 664
	az előző év százalékában			
1961	455,0	111,0	125,8	137,9
1962	139,5	109,2	126,8	118,3

A számszerű nagyság nem minden esetben tájékoztat az állomány elegendő vagy elégtelen nagyságáról. A vadsűrűség, vagyis az állomány és a terület viszonya már többet mond az állomány alacsony vagy magas voltáról.

Különösen a megyék egymás közti összehasonlításánál, vagy az egyes társaságok állományának vizsgálatánál, ahol a vadászterület nagysága zavarja az összehasonlítás eredményét, elengedhetetlen a vadsűrűség számítása és vizsgálata.

Vadsűrűség a vadásztársaságok területén

	1 0 0 0 k a t a s z t r á l i s h o l d					
	nagyvadas területre jutó szarvas	vadászterületre jutó				
		őz	vad- disznó	nyul	fácán	fogoly
d a r a b						
1960 tavaszán	6,1	2,9	0,4	69,1	25,7	54,6
1961 "	4,3	3,8	0,4	76,7	32,3	75,3
1962 "	4,3	4,3	0,4	83,7	40,9	89,1

A társasági területek nagysága egyik évről a másikra csak keveset változik, így a vadsűrűség változásának dinamikája azonos irányu és mértékű az állomány változásával.

A vadsűrűségi mutató megközelítő pontossággal a telítettség fokát is mutatja. A telítettség vizsgálatánál azonban az állomány és a területnagyság mellett sok tényezőt /együttesen: vadeltartóképeséget/ - vadfajonként külön-külön elbírálv - is figyelembe kell venni.

Szarvas

A magyarországi vadászterületek nemes vadja a szarvas. Az állomány nagyobb része, mintegy 60 %-a az állami tulajdonban levő vadászterületeken található. A társasági területek is igen gazdagok szarvasban, sőt ma már köztudomásu, hogy a társasági területek népesültsége meghaladja ezeknek eltartóképeségét.

Az 1962. évi vadszámlálás csaknem 6 500 darab szarvast talált a társasági területeken. Az erdőgazdaságok az eltartóképeség alapján 4900-5000-ben szabták meg a fenntartható állományt, tehát a jelenlegi tavaszi létszám mintegy 30 %-kal haladja meg a fenntarthatót. A vadásztársaságok féltő gondnal, sőt mint az elmúlt vadászati év eredménye is mutatja,

tulzott gonddal védik állományukat. Nem szívesen lövik ki, jóllehet a túlnépesültség már az állomány minőségét veszélyezteti. Az elmúlt év tavaszához képest az idén csak mintegy 3,5 %-kal volt kevesebb a szarvas. Az 1961/62. vadászati évben kilőtt szarvasok száma csak alig haladja meg a tehenenként a 0,8-as átlaggal számított szaporulatot. Az állomány - ilyen ütemű csökkenés mellett - csak 5-6 év múlva apad a fenntartható szintre.

A társasági területeken a szarvasok ivararánya nem kedvező; erősen eltolódott a tehenek javára. 1962 tavaszán egy bikára 1,4 tehen jutott. Ez a tehéntöbblet nemcsak a zsákmány értékében jelent csökkenést, hanem - a szakemberek véleménye szerint - egyik okozója a túlnépesültségnek és előbb-utóbb az állomány romlását eredményezi. A megfelelő ivararány megteremtésének - egyben az állomány csökkentésének is - legjárhatóbb útja a tehenek nagyobb arányú kilövése. Társaságaink ezt az utat nem követik. A zsákmányban egyre növekszik a bikák és erősen csökken a tehenek aránya. 1959/60-ban 1 kilőtt bikára 1,8, 1960/61-ben 1,7 és 1961/62-ben 1,5 kilőtt tehen jutott/.

Az állomány nagysága és az állományváltozás mértéke erősen eltérő az ország egyes területein. Az idei számlálás Komárom megyében talált legtöbb szarvast, 853 darabot. E megye társasági vadászterületének túlnépesültsége valamennyi megyéét meghaladja; a tényleges állomány 2,4-szerese a fenntarthatónak. Nagyságrendben a második helyet Heves megye foglalja el 717 darabbal, mely 137-tel több, mint a múlt évben. A számlált állomány egyébként e megyében közel kétszerese a fenntartható állománynak. Az elmúlt években Pest megyében volt legtöbb szarvas, jelenleg e megye nagyságrendben a harmadik helyen áll 701 szarvasával. A Pest megyei társaságok komolyan vették az állomány csökkentését; az 1961. tavaszi állomány 38 %-kal, az 1962-es 40 %-kal kisebb, mint az előző évi. Az állomány minőségi javítása érdekében a kilőtt állatok ivararányát is szem előtt tartották. Az elmúlt három vadászati év mindegyikében közel fele annyi bikát ejtettek el, mint tehenet.

A szarvassűrűség az elmúlt év folyamán alig változott. Ez év tavaszán 4,3 szarvas jutott 1000 kh nagyvadász területre. Annál nagyobb a változás az egyes megyékben. Például az előbb túlnépesültsége miatt említett Komárom megye szarvassűrűsége többszörösen meghaladja az országos átlagot, az utolsó évben mégis mintegy harmadával növekedett. /1961-ben 9,3, 1962-ben 12,0 szarvas jut 1000 kh területre./ Pest megye sűrűsége viszont a kilövések miatt 7,8-ról 4,7-re csökkent.

Az őz az alacsonyabb síkságoktól a magasabb hegyekig mindenhelyütt megtalálható. Mivel a mezőgazdasági területekkel szomszédos ritkás erdőkben különös előszeretettel tartózkodik, sőt néhol az erdőmentes nagyobb kiterjedésű mezőgazdasági területeken is megtelepszik /az ún. mezei őz/, a társasági területeken nagy számban található. 1962 tavaszán több mint 54 ezer darabot vettek számba.

1960-ról 1961-re 32 %-kal, 1961-ről 1962-re viszont már csak 13 %-kal növekedett az őzek száma. A nagyvadas területeken - az erdőgazdaságok adatai szerint - a tavasszal megszámlált állomány 13 %-kal nagyobb, mint az ezen a területen fenntartható állomány. Az őz túlnépesültségében is Komárom megye vezet, itt 80 %-kal több őzet találtak, mint a fenntartható állomány.

Az apróvadas területek túlnépesülésétől még nem kell tartanunk. Talán éppen ezért is nagyobb arányú az őzek számának növekedése az apróvadas, mint a nagyvadas területeken /az apróvadasnál 12 %, a nagyvadasnál 9 %/.

Bár az őz nagyvadjaink közé tartozik, a vadásztársaságok őz-állományának csak mintegy negyed része található nagyvadas területeken, a háromnegyedét apróvadas területeken vették számba.

Legnagyobb számban a jól erdőszült megyékben él /Pest, Baranya, Borsod megyében/, de az erdőben szegény alföldi megyékben is gyakori, sőt a legtöbb őzet Békés megyében találjuk, számszerűen 5 500 darabot. Érdekes jelenség, hogy az őzben leggazdagabb megyében a kilövés milyen kevés. Az 1961/62-es vadászati évben országosan az 1962. évi tavaszi állomány 9 %-a került terítékre, Békés megyében csak alig 6 %-a. Az állomány ilyen túlzott védelme, illetőleg erőltetett növelése könnyen az állomány minőségi romlásához vezet.

Az állomány számszerű nagyságát figyelembevéve a második helyet Pest megye foglalja el. Területén csaknem 5000 őz volt található ez év tavaszán. Legkevesebb Heves és Komárom megyében van, ahol viszont a legtöbb szarvas él. Komárom megyében a szarvashoz hasonlóan az őzsűrűség is igen magas.

Az előző évhez hasonlóan 1962-ben is Baranya megyében volt legnagyobb az őzsűrűség: 8,5 darab 1000 holdanként. A legnagyobb állományú Békés megye az állománysűrűség szempontjából a második. Legkisebb az őz sűrűség az apróvadas jellegű alföldi megyékben /Bács 2,1, Szabolcs 2,2, Hajdu és Szolnok 2,8/ és a tipikusan nagyvadas jellegű Veszprém megyében /2,9/.

Nagyobb erdőségeinkben, főleg a hegyes és dombos vidékeken gyakori vadunk, de a síkvidéki megyékben is nagy számban található. Csupán az alföldi, erdőben szegény megyékben ritkább. Elterjedési területe egyre bővül, 1960-ban még hat megyében nem találtak vaddisznót, 1961-ben már csak négy megyében hiányzott a vadfajok közül, 1962-ben pedig csak három megyében nem számláltak sertésvadat.

A vaddisznó kártékony vad, így vadászata nincs kilövési engedélyhez kötve. Az egyetlen vadunk, amelynek vadászata bizonyos veszélyt rejt magában - bár ez a veszély távolról sem olyan nagy, mint azt a közhittelel egyes elmesélt vadászkalandok alapján képzele -, ezért a vérbeli vadásznak különleges élménynek számít. Irtása kártétele miatt egyre fokozottabb, mégis nagy szaporasága miatt a vaddisznók száma szinte állandóan egyszinten van, évenként csupán néhány százalékos változás tapasztalható. /1960-ról 1961-re 2 %-kal nőtt, 1961-ről 1962-re 1 %-kal csökkent./ Az 1962 tavaszi számlálás idején 5 309 vaddisznó volt a társasági területeken.

A vaddisznó kedvenc tartózkodási helye a nagykiterjedésű erdők vidéke. Különösen szívesen tartózkodik a mezőgazdasági területekkel szomszédos erdők sűrűjében, ahol táplálék szerzésre a művelt területek lehetőséget adnak. A legtöbb vaddisznó Borsod és Pest megye erdős területein talál otthont. /Borsodban 857, Pest megyében 628 darab./ A Bakony és Somogy régióiban oly híres, nótában is megénekeltek makkosaiban ma is bő lehetőség nyílik vaddisznó vadászatra.

A dunántúli megyékben - Győr kivételével - csökken /egyes megyékben, pl. Veszprémben jelentősen/, az alföldi és felvidéki megyékben pedig növekszik a vaddisznó állomány.

A fenntartható állomány nagyságáról csak a nagyvadász területeken van adatunk. Ezek szerint a társasági területek még nem érték el a telítettségi állapotot, kivéve egyes megyéket /pl. Pest megyét/, ahol a nagyvadász területeken kétszer annyi a disznó, mint azok eltartóképessége indokolja. Duvad jellege miatt elsősorban nem a terület eltartóképessége alapján, hanem a mezőgazdasági érdekek és a vadászszenvédelem érdekeinek egybevetésével és kellő súlyozásával lehet megállapítani a fenntartható állomány nagyságát.

Dámvad, muflon

A dámvad Magyarországon nem őshonos, csak telepített faj. Mégis a legszebb lapátokat - köztük a világrekorder gyulaji lapátot - hazánkban ejtették zsákmányul.

A dám állomány tulnyomó része az állami területeken található. A vadásztársaságok állománya számszerűen is és minőségben is javításra, pótlásra szorul. A társaságok ilyen irányú munkája eredményes, mert 1961-ben 96 darab dámvadat találtak a társasági területeken, 1962-ben már 145-öt. Ebből 83 darab van Somogy megyében és 46 darab Tolna megyében. A Kálmáncsai Petőfi vadásztársaság területén 55 dámvadat számláltak meg.

A muflon a társasági területeken is csak telepítve található. Az 1962 tavaszi vadszámlálás idején csak a Bükkben és a Mátra keleti részén volt muflon. 1961 tavasza óta ezek száma jelentősen növekedett. 1961-ben 91, 1962-ben 127 muflont jelentettek, felerészt a borsodi, felerészt a hevesi területekről.

Mind a dám, mind a muflon igen dédelgetett vadja a vadásztársaságoknak. Az egyes társaságok területén - éppen az állomány kimélése miatt - már erős túlnépesültségről beszélhetünk. Az említett Kálmáncsai Petőfi vadásztársaság területén kétszer akkora a megszámlált állomány, mint a fenn tartható.

Nyul

A magyarországi vadászterületek leggyakoribb és legismertebb, egyben a leggazdagabb zsákmányt adó vadja a nyul. A társasági területek zöme apróvadás terület, ahol elsősorban a nyul vadászata a cél. Az apróvadás területek legnagyobb része viszont a társaságok tulajdonában van, és így a nyul állomány zöme /az országos állomány 86 %-a/ a társasági területeken található.

Az 1962 tavaszi vadszámlálás adatai szerint a törzsszállomány - a háború óta először - egy millió fölé emelkedett /pontosabban 1 058 ezer volt/. Az állomány növekedése évenként nem mutat nagy ingadozást, 10 % körül van. 1960-ról 1961-re például 11 %, 1961-ről 1962-re 9 %-kal lett több a nyulak száma.

Elsősorban a szántóföldi, vagy a mezőgazdasági kulturát kedveli, a belterjes mezőgazdasági területeken a leggyakoribb. Megtalálható a nagyobb erdőségekben is, itt azonban nem szaporodik el tömegesen. "A mező-

gazdasági területek közül is legjobban kedveli a jó buza- és cukorrépatermő területeket" - írja Szederjey Ákos. E tulajdonságok szabják meg elterjedését. Az 1962 tavaszi állománynak mintegy 55 %-a az Alföldön, mintegy 30 %-a a Dunántulon és 15 %-a a Felvidéken található. /Az összes vadászterület 49 %-a van az Alföldön, 36 %-a a Dunántulon és 15 %-a a Felvidéken./ Leggazdagabb az állomány az alföldi megyékben közülük kettőben meghaladja a 100 ezres számot is. /Szolnok megyében 115 ezer, Hajdu megyében valamivel több mint 100 ezer./ A további nagyságrendben is az alföldi megyék következnek; Szabolcs és Pest 89, illetve 86 ezer darabbal. A Borsod megyei 81 ezer nyulnak túlnyomó része a déli részen elterülő alföldi jellegű területeken található.

A nagyvadász területeken csekély a nyulak száma. A dunántúli megyék közül csak Fejér megye társasági területe éri el a 60 ezer darabos létszámot. Hat megye állománya csak alig, vagy egyáltalán nem éri el a 30 ezret. /Komáromban 1962-ben 17 ezer, Veszprémben csak 11 ezer nyulat számoltak meg./

Az elmúlt év alatt az addig is legtöbb nyulat számláló megyék állománya növekedett, viszont néhány kis állományú megyében további csökkenés tapasztalható.

A vadászati szakkönyvek szerint az ideális nyulsűrűség 4 holdanként 1 darab, vagyis 1000 kat. holdra számítva 250 darab. Ezt a sűrűséget - mint megengedett és egyben kívánatos sűrűséget - vadászati törvényünk is előírja. A társasági területeken a látszólag magas tavaszi állomány ellenére sem sikerült elérni ezt az ideális és kívánatos sűrűséget. Számításaink szerint az ez évben elérhető legmagasabb sűrűség ennek mintegy 70 %-a. A leggazdagabb állományú megyékben sem éri el a kívánatos szintet.

A törzsállomány alapján számított sűrűség a múlt évi 76,7-ről 83,5-re növekedett. Az országos átlag mellett természetesen vannak kiugró szélső értékek is. Például a legnagyobb állománnyal rendelkező Szolnok megyében 136 nyul jut 1000 kh-ra /egy évvel ezelőtt csak 119/. Sűrűségben a második helyen Heves megye áll, jóllehet a darabszám sorrendjében csak a kilencedik helyre kerülne; 119 db az állomány sűrűsége /1961-ben még csak 95 db volt/. Hajdu megyében 113 nyul jut ezer kh-ra, a múlt évi 98-cal szemben. Legkisebb az állománysűrűség Veszprém megyében, ahol még a 40 darabot sem éri el az 1000 kh-ra jutó nyulak száma.

A megyék többségében növekedett a nyulsűrűség, hét megyében azonban 1962-ben 1000 kh vadászterületre átlagosan kevesebb nyul jut, mint 1961-ben. Közöttük van az egyik legnagyobb állományú megye: Szabolcs is, ahol 1000 kat.holdanként átlagosan hárommal kevesebb nyul van, mint a múlt évben volt.

Fácán

Magyarország fácán állománya a két háború között igen gazdag volt. Az 1930-as évek gazdag állományát két igen erős tél, majd a háború szinte kipusztította, a 30-as évek állományának mintegy 70 %-a elpusztult. Mivel a fácán lassan szaporodik, érthető, hogy a társaságok állománya még mindig alacsony - annak ellenére, hogy az elmúlt években az állomány kimélsére, növelésére minden szükséges intézkedést megtettek.

A szigorú intézkedések eredményeként évről évre több a fácán. 1960-ban 324 ezer, 1961-ben 408 ezer, 1962-ben pedig már 517 ezer darabot jelzett a tavaszi vadszámlálás, tehát két év alatt közel 60 %-kal nőtt az állomány.

A fácán a mezőgazdasági területekkel szomszédos, gyér fás, bozotos, csalitos helyeket kedveli, ahol nemcsak táplálékot talál, hanem felgallyazásra alkalmas fákat is. A sűrű, nagykiterjedésű erdőkben csak elvétve található. A jól erdősült Veszprém, Komárom, Nógrád, és a részben erdősült Heves megyében nincs még 10 ezer darab sem. Valamennyi dunántúli megyében kevés a fácán, viszont az alföldi megyékben általában bőven van lehetőség fácánvadászatra. Kiemelkedően sok van Békés megyében, csaknem 100 ezer; a társasági területek fácán állományának 1/5-e Békésben található. Évről évre egyre több fácánt számolnak a békési társaságok, annak ellenére, hogy az 1960/61-es vadászati idényben esett összes zsákmány fele ebben a megyében került puszkavégre.

A nagyságrendben második helyen álló Szolnok megyében 21 ezerrel, a harmadik helyen álló Pest megyében 14 ezerrel nőtt az állomány egy év alatt /az előbbiben 67 ezer, az utóbbiban 47 ezer darab az 1962 tavaszán megszámlált törzsállomány/.

A könnyű homokos talajt a fácán nem kedveli. Ennek bizonyága, hogy a homokos talaju alföldi megyékben - bár minden egyéb feltétel adott a tenyészethez - viszonylag csekély az állomány. /Bács megyében 26 ezer darabot, Szabolcsban pedig csak 12 ezer darabot számoltak meg./

A fácánsűrűség a társasági területeken távolról sem kielégítő. 1962 tavaszán 41 darab jutott 1000 kh-ra, tehát megközelítéssel számítva 24 holdanként számláltak egy fácánt. Ha alacsony is ez a szám, mégis fejlődést mutat, mert egy évvel előbb még csak 32 db jutott ezer holdra, tehát csak 31 holdanként találhattunk egy-egy fácánt. A legnagyobb állományu Békés megyében már 8 holdra jut egy darab. A dunántúli és a felvidéki megyék sűrűsége jóval kisebb, Komáromban például csak 200 holdanként számlálhattak egy fácánt.

A fogoly nemcsak vadgazdasági és vadászati szempontból, hanem mezőgazdasági szempontból is egyik legértékesebb madarunk. Kimondottan a mezőgazdasági kultúrát kedvelő állat, hiszen az intenzív mezőgazdaság legfontosabb kártevőiből kerül ki táplálékának tulnyomó része. Mezőgazdaságunk nagyüzemi jellege nem zavarja, egyedszáma egyenes arányban nő a mezőgazdaság belterjességével.

Magyarország fogolyállománya a háboru előtt mennyiségileg és minőségileg is kiváló volt. Nem véletlen, hogy Észak-Amerikát magyar fogollyal telepítették be /Hungarian Partridge/. A háboru pusztításai, majd az 50-es évek elejének ésszerűtlen vadgazdálkodása válságba sodorta fogoly állományunkat. Csak igen szigorú intézkedések /lövési tilalom/ és gondos vadgazdálkodás /kibocsátás, vérfrissítés, telepítés/ tudták helyrehozni az elkövetett hibákat.

Fogoly állományunk még messze van attól, hogy a háboru előtti szintet elérje, de évről évre fokozatosan és jelentős mértékben növekszik. Az elmúlt évben a fokozatos állomány növekedésben mintha törés volna tapasztalható. 1960 tavaszán 690 ezer, 1961-ben 951 ezer, 1962-ben pedig 1,1 millió volt a tavaszi számlálás eredménye. /1960-ról 1961-re 38 %-kal, 1961-ről 1962-re 18 %-kal növekedett a foglyok száma./

A fogoly - a tulságosan kötött nehéz talajokat kivéve - mindenütt jól szaporodik, de leginkább a könnyű homokos talaju területeket kedveli. Legkedvesebb tartózkodási helye a csenderes, bokros részekkel tarkított mezőgazdasági terület. A nagykiterjedésű réteken, legelőkön, parlagokon nem telepszik meg. Ennek megfelelő az állomány területi eloszlása is. Az idén legtöbb foglyot Pest megyében számláltak meg, 156 ezer darabot, itt egy év alatt 52 %-kal nőtt a számuk.

1961-ben még Szabolcs volt a legnagyobb állományú megye /122 ezer darabbal/, az év folyamán azonban itt csupán 4 %-kal emelkedett a foglyok száma, és így Pest megye megelőzte a sorrendben. A szépen növekvő állományú Bács megye a harmadik helyet foglalja el /1960-ban 68 ezer, 1961-ben 98 ezer és 1962-ben 120 ezer volt a Bács megyében megszámlált foglyok száma/.

Az adatok bizonyossága szerint a fácán és fogoly azonos területen nem található együtt nagyobb számban. Ahol a fácán sok, ott kevés a fogoly, és fordítva /pl. Békésben 98 ezer fácán, illetve 28 ezer fogoly, Hajdubán 38 ezer, illetve 90 ezer, Szabolcsban 12 ezer, illetve 132 ezer, Pest megyében 47 ezer, illetve 156 ezer, Bácsban 27 ezer, illetve 120 ezer/. Ez részben a fácán, illetőleg a fogoly különböző talaj és terület igényével magyarázható.

A dunántúli jól erdősült megyékben kevés a fogoly, különösen Komáromban, ahol a 10 ezret és Baranya megyében, ahol a 20 ezret nem haladja meg számuk.

A jelenlegi körülményeink között fogoly telítettségéről csak mint óhajról beszélhetünk, ha hasznossága miatt egyáltalán lehet telítettségéről beszélni. Jelenleg ezer holdanként 89 foglyot számolunk, tehát mintegy 12 holdanként egyet. Három megyében /Heves, Pest és Szabolcs/ ennek közel kétszerese a sűrűség, viszont 7 megyében ennek felét sem éri el. Legmagasabb Heves megyében: 163, majd Szabolcs megyében 153 és Pest megyében 150 darab ezer holdanként. Legalacsonyabb Komárom megyében: 31. Baranya és Békés megyében egyaránt 33 foglyot számoltak 1000 holdanként.

Tuzok

Az apróvadász területek ritka, de igen értékes madara a tuzok. A többi szárnyasvadhoz képest száma csekély /nem egészen 4 300 db/. Jelentősége mégis nagy. Egy-egy tuzok kakas kilövése eseményszámba megy. Valamikor a szarkák jellegzetes ősvadja volt. Jelenleg is az ilyen jellegű alföldi megyékben található /legtöbb Békés megyében, mintegy 1 600 darab/.

VADÁSZATI EREDMÉNY

A vadászati tevékenység legfőbb célja minél gazdagabb zsákmány elérése. A zsákmány nagysága nem a sokat emlegetett vadászszerencsétől, hanem a gondos, mindenre kiterjedő vadgazdálkodástól, vadvédelemtől, és ennek eredményétől, a gazdag vadállománytól függ. Az egyre növekvő vadászati eredmény javuló vadgazdálkodási tevékenységre mutat.

A jogszabály értelmében az egyes társaságok által kilöhető vadak számának felső határát, a "kilövési keretet" a vadgazdálkodási szervek - a megyei vadászati felügyelők, illetve az erdőgazdaságok - határozzák meg. A meghatározásnál a vadászterület állományának nagyságát, vadeltartó képességét veszik alapul. A vadásztársaságok a jó gazda gondosságával - sokszor a szükségesnél is nagyobb mértékben - védik, kimélik az állományt. Az engedélyezett kilövési keretet egyetlen vadfaj esetében sem merítették ki.

A magyarországi vadászterületeken esett zsákmányból minden vadfajnál jelentős részt adtak a társasági területek. Mivel az apróvadász te-

rületeken legnagyobb a társasági területek aránya, az esett zsákmánynál is elsősorban az apróvadban a társaságoké az oroszlánrész. A terítékre került nyul 87 %-a, a fácán 83 %-a, a fogoly 96 %-a a társaságok zsákmánya volt. Nagyvadnál az arány kisebb, de még mindig jelentős; a szarvas 46 %-a, az őz 67 %-a és a vaddisznó 49 %-a.

Magyarország vadászzsákmánya főbb vadfajokból

	Szarvas	Őz	Vad- disznó	Nyul	Fácán	Fogoly
	d a r a b					
1936/37. év	6 447	12 353	1 168	1 117 658	332 730	760 985
1961/62. év összesen	5 339	7 760	5 212	553 291	168 883	116 916
Ebből a társa- sági vadászte- rületeken esett	2 451	5 229	2 548	478 523	140 901	112 588
Társaságok zsák- mánya az összes százalékában	45,9	67,4	48,9	86,5	83,4	96,3

A társaságok zsákmánya csaknem valamennyi vadfajnál fokozato-
san növekszik, de különösen az apróvadból kerül egyre több terítékre. Az
1961/62. évben 14-szer annyi foglyot ejtettek el, mint 2 évvel előbb, és
csaknem kétszer annyit, mint egy évvel előbb. Az elejtett szarvasok és vad-
disznók száma valamivel kevesebb, mint a múlt évben.

A társaságok vadászzsákmánya

Vadászati év	Szarvas	Őz	Vaddisznó	Nyul
	d a r a b			
1959/60.	1 674	2 726	1 411	424 034
1960/61.	2 457	4 512	2 561	439 951
1961/62.	2 451	5 229	2 548	478 523
1961/62. 1960/61. %-ában	100,0	115,9	99,5	108,8

Vadászati év	Fácán	Fogoly	Tuzok	Szalonka	Vizi- szárnyas
	d a r a b				
1959/60.	80 930	8 193	26	.	.
1960/61.	107 888	58 832	45	1 602	28 263
1961/62.	140 901	112 588	48	1 618	31 849
1961/62. 1960/61. %-ában	130,6	191,4	106,7	101,0	112,7

A vadásztársaságok vadgazdálkodásáról sokat mondanak a zsákmány adatai, de még beszédesebb számokat kapunk, ha a zsákmányt a területhez viszonyítjuk, amelyen az esett. Legcélyszerűbb a terítékre került állatok számát 1000 kh területre - szarvas esetében nagyvadas területre - vonatkoztatni.

Adataink szerint az 1000 kh területről "begyűjtött" zsákmány csak nyulnál jelentős, de még ennél a vadfajnál is messze van az ideálisnak tartott állomány nagyság mellett elérhető eredménytől.

1000 kh-ra jutó zsákmány a társasági területeken

Vadászati év	Szarvas	Őz	Vaddisznó	Nyul	Fácán	Fogoly
	d a r a b					
1959/60.	1,0	0,2	0,1	33,6	6,4	0,6
1960/61.	1,6	0,4	0,2	34,8	8,5	4,7
1961/62.	1,5	0,4	0,2	37,7	11,1	8,9

A társasági területeken is a szarvas a legértékesebb vadfaj. 1961/62. vadászati évben 2 451 darabot ejtettek el belőle. A beszámoló jelentések szerint a kilőhető szarvasok száma 2 945 darab volt és ennek 83 %-a került puszkavégre. A nagyvadas területek 1000 holdjára 1,5 jutott, a legtöbb Komárom megyében: 4,7 db.

Az 1961/62. évi zsákmány csak néhány darabbal volt kevesebb a megelőző évinél, de csaknem másfélszerese az 1959/60. évinek. A zsákmány - mint az előző évben is - Pest megyében volt a leggazdagabb: 456 darabot lőttek ki. A Baranya megyei vadászoknak 344, a Komárom megyei vadászoknak 379 darab volt az eredménye.

A kilőtt szarvasok között valamivel magasabb volt a bikák aránya, mint a megelőző évben /29 %/, a tehenek aránya némileg csökkent, a borjak aránya változatlanul magas /25 % körül/.

Az 1961/62. vadászati évben a vadgazdasági hatóságok a társasági területek állománya alapján mintegy 6800 darabban állapították meg a kilőhető őzek számát. Vadászaink azonban csak 5 229 darabot ejtettek el, tehát a kilövési keretnek csak 75 %-át vették igénybe. Bács és Heves megyében alig több mint felét ejtették el a kilőhető őzeknek, a lehetőséget legjobban kihasználó Komárom megyében is csak a kilövési keret 89 %-a volt a zsákmány. Az 1962. évi eredmény ennek ellenére 16 %-kal haladja meg az 1960/61. évit, és csaknem kétszerese az 1959/60. évinek.

A teríték - Heves megye kivételével - ez évben is valamennyi megyében növekedett. Egyes megyékben /Hajdu, Tolna, Vas/ ez idei zsákmány másfélszerese a múlt évinek. Máshol - elsősorban a tulnyomó részben apróvadas jellegű megyékben - az utóbbi két évben megsokszorozódott az elejtett őzek száma. Szolnok megyében pl. 10-szer, Hajduban, Tolnában 5-ször annyi őz került terítékre, mint az 1959/60-as vadászati évben.

A zsákmány nagyságát tekintve Győr megye áll az első helyen 692 darabbal, a második Baranya 450 darabbal. Számszerűen Szabolcs megyében volt legkisebb a zsákmány, még a 100 darabot sem érte el.

Az elejtett őzek kor-ivar aránya az elmúlt évhez képest változott. Csökkent a kilőtt bakok aránya /43 % az 1960/61. évi 46 %-kal szemben/, és növekedett a suták és a gidák aránya. Érdekes jelenség, hogy a nagyvadas apróvadas területeken a kilőtt bakok aránya, különösen egyes alföldi megyékben /Csongrád, Hajdu, Pest, Szabolcs, Szolnok/ meghaladja a sutákét. A nagyvadas területeken elejtett bakok aránya csak 29 %, és ennek is csak mintegy harmada a golyóérett bak.

Dámszarvas és muflon csak néhány társasági területen található. Jóllehet ezek a területek tulnépesültek, mégis csak kevés kilövésről adhatunk számot. Elsősorban a selejtes, tenyésztésre alkalmatlan egyedeket lövik ki. A zsákmányul esett 26 dámszarvas fele selejtes bika volt. Muflonból

a vadászati évben 18 darab került terítékre.

A vaddisznó nem tekinthető hasznos vadnak, így kilövésére nincs keretszám megállapítva. A kilövés mértéke, illetőleg a lehetősége az állomány nagyságához igazodik. Az alföldi erdőtlen területeken elvétve kerül egy-egy példány puskacsőre, az erdős, dombos, hegyes vidékeken viszont gazdag a zsákmány. Az idei jelentések szerint 2 548 darab került terítékre, s ez csupán 0,5 %-kal marad alatta a múlt évinek. A legtöbb vaddisznót ez évben is a Pest megyei vadászterületeken lőtték ki, 479 darabot.

A zsákmányul ejtett nyulak száma az 1961/62-es vadászati idényben már megközelítette a félmilliót. A zsákmány évről évre rendszeresen növekszik, bár üteme a többi apróvadhoz képest elmarad. Ez évben 9 %-kal, csaknem 40 ezerrel több került terítékre, mint az 1960/61. vadászati évben. Társaságaink vadgazdálkodására jellemző, hogy az állomány kiméltése érdekében a nyul vadászatánál sem használták ki a rendelkezésre álló kilövési lehetőséget; 6 %-kal kevesebbet lőttek, mint arra lehetőségük volt. Öt megyében több nyulat ejtettek, mint az engedélyezett, azonban csupán Hajdu megyében érte el a többlét - elsősorban a befogás növeléséből - a 8 %-ot, a többi megyében alig 1-2 % volt az engedélyezett kereten felüli kilövés.

Számszerint legtöbb nyul ez évben is a Békés megyei területeken került terítékre: 67 ezer darab. E megyében lényegesen nagyobb volt a zsákmány, mint a nagyobb állománysűrűségű és jóval nagyobb állományu Szolnok vagy Hajdu megyében, ahol egyaránt 53 ezer darab volt a vadászati eredmény. Legkevesebb zsákmány esett a dunántúli megyékben, ezek közül is elsősorban Komárom és Zala megyében. Tolna és Zala megyében már a második évben csökken a zsákmány.

A társaságok 1000 holdnyi területén átlagosan 38 nyul esett zsákmányul, tehát 26 holdanként 1 darab. A területegységre jutó zsákmány is Békés megyében a legnagyobb /80 db 1000 holdanként/. Ez elsősorban annak tulajdonítható, hogy e megyében igen magas a kilövési arány /a tavaszi állomány 90 %-a/. A másik véglet a nagyvadás jellegű Komárom megye, ahol 1000 holdanként csak 8 nyulat ejtettek el, viszont a zsákmány a tavaszi állománynak csak 12 %-a.

A társaságok a fácán kilövés lehetőségét használták ki legnagyobb mértékben. Az összes zsákmány /141 ezer db/ 97 %-a az engedélyezett kilövésnek. Három megye terítéke haladta meg az engedélyezett keretet /a fácánban gazdag Békés és Győr megye mintegy 10 %-kal/. Viszont az apróvadás megyék között fácánban legszegényebb Szabolcs megye az engedélyezettnek csak 52 %-át ejtette el.

A zsákmány az állománynál nagyobb mértékben növekedett. Az elmúlt két év alatt évenként 30-30 %-kal növekedett a terítékre került fácánok száma, az állomány pedig 26 %-kal.

Az összes terítékre került fácának 43 %-át /60 ezer darabot/ a Békés megyei területek adták. A fácán területi eloszlására jellemző, hogy a Békés megyei igen nagy zsákmány mellett csupán 2 megyében került terítékre 10 ezernél több fácán /Csongrád megyében 14 ezer, Szolnok megyében 18 ezer darab/, két dunántúli megyében pedig /Komárom és Vas/ 1000 darabot sem tett ki a vadászati eredmény.

A társasági területeken 1000 holdanként átlagosan 11 fácánt fogtak be vagy lőttek ki. Az átlagosnál lényegesen jobb eredményt adott a fácán igazi hazája, Békés megye, ahol a zsákmány 1000 holdanként 72 darab, vagyis 14 holdanként sikerült egy fácánt ejteni.

A fogoly vadászása a társasági területeken ebben a vadászati évben vált általánossá. Az 1959/60-as évben csak 6 megye vadászterületén volt engedélyezett a foglyászás, 1960/61-es évben már csak Komárom megyében volt tilalmas foglyot lőni, az 1961/62-es évben pedig már valamennyi megyében - és egyesekben elég szép számmal - került terítékre fogoly.

Ez évben már 113 ezer darab volt a zsákmány. Igen jól jellemzi a fogoly állomány alakulását és így a vadászat lehetőségét az a néhány adat, amely szerint az 1961/62-es évi zsákmány csaknem kétszerese az egy évvel előbbinek, és mintegy 14-szerese az 1959/60. évinek, annak ellenére, hogy az állomány alapján kilőhető fogolynak csak háromnegyede került terítékre.

Az 1961/62. vadászati évben legtöbb megyében kétszer, sőt háromszor annyi fogoly esett, mint a megelőző évben. Számszerűen Heves megyében volt leggazdagabb a zsákmány; 17 ezer darabot is meghaladta. Ebből azonban csak 7 ezer került kilövésre, 10 ezer darabot élve fogtak be. /Hasonló a helyzet Győr és Szabolcs megyében is, ahol 14, illetve 15 ezres zsákmányból 10-10 ezer darab volt a befogás./ A zsákmány számszerinti sorrendjében második Pest megye. Itt 15 500 darab volt a kilövés, befogást viszont egy társaság sem jelentett.

A viziszárnyas és szalonka vadászatról két év adatai állnak rendelkezésre. A jelentések szerint az 1961/62. vadászati évben csupán néhány darabbal kevesebb szalonka esett, mint az 1960/61-es évben: 1 618 db. Viszont csaknem 3 600 darabbal /13 %-kal/ több viziszárnyast lőttek, mint a megelőző időszakban, megközelítőleg 32 ezer darabot.

A kilőtt tuzok száma viszonylag kevés, 48 darab, nagyobb részét ennek is külföldi vadászok ejtették el. A teríték nagyobb része /33 darab/ Békés és Hajdu megyében esett.

A vadásztársaságok vadgazdálkodási tevékenységére jellemző mutató a kilőtt és a befogott vadak aránya. Az 1961/62. vadászati évben 100 kilőtt nyulra 12, fácánra 16, fogolyra 57 befogott jutott. Tehát a zsákmányul esett foglyok közül minden harmadik élve befogott volt. Egyes megyékben

a befogás már kedvelt zsákmányszerzési mód. Szolnok megyében pl. 16 ezer nyulat, 4 ezer fácánt, 5 ezer foglyot, Békésben 13 500 fácánt és 3 ezer nyulat fogtak be. Hajdu és Szolnok megye zsákmányában minden harmadik nyul élő volt. Győr, Heves és Szabolcs megyében 10-10 ezer élő fogoly volt a zsákmányban és csak minden harmadik volt lőtt vad.

Élővad exportunk a befogási eredmények következtében az 1961/62. évre igen nagy mértékben megnövekedett /nyul egy év alatt 45 %-kal 55 ezerre, fácán 2,4-szeresre, 18 ezerre, fogoly csaknem ötszörösére, 35 ezerre/. Ebben a fejlődésben nagy része van a vadásztársaságok befogó tevékenységének, hiszen a társaságok területén befogott nyulak száma csaknem eléri, a fácán és fogoly meghaladja az élve exportált állatok számát.

A MAVAD nemcsak jó árat fizet az élővadért, de a befogáshoz szükséges felszereléssel is ellátja a társaságokat. A befogás növelése népgazdasági szempontból is jelentős, és a társaságoknak is kitűnő bevételnövelést jelent. Pl. a Hajdu és Szolnok megyei társaságoknak élővad értékesítésből csaknem kétszer annyi volt a bevétele, mint lőttvadból.

Az élővad befogás évről évre jelentősen növekszik. A befogott nyulak száma ez évben is, a múlt évben is növekedett /72, illetve 77 %-kal/. A fácán és fogoly befogás egyaránt mintegy 130 %-kal volt több 1961/62-ben, mint az előző idényben.

A vadásztársaságok által befogott vadak száma

	Nyul	Fácán	Fogoly
	s z á m a /db/		
1959/60. vadászati év	16 440	3 129	7 866
1960/61. "	29 122	8 721	17 526
1961/62. "	50 030	19 848	40 829
1960/61.			
1959/60. év százalékában	177,1	278,7	222,8
1961/62.			
1960/61. év százalékában	171,8	227,6	233,0

A vadászat nemcsak kellemes szórakozás, nemes sport, de népgazdasági szempontból is jelentős "termelési ág". Dr. Bertóty számításai szerint 1961/62. évben mintegy 2,3 millió kg vadhúst fogyasztottunk el, mintegy 26 millió forint értékben. Meg kell említenünk azt is, hogy a vadkivitel mintegy 18 millió devizaforintot hozott a népgazdaságnak. Az oroszlátnérsz

ebben is a társaságok munkájának eredménye.

A zsákmány növekedésével növekedett a vadászat "árutermelése" is, vagyis az értékesített vad mennyisége. Apróvadból az értékesített vad nagyobb részét a MAVAD vásárolta fel, a nagyvadak zömét azonban a földművesszövetkezeteknek vagy más helyi szervezeteknek adták el. Vaddisznó kivételével valamennyi vadfajból többet értékesítettek, mint az előző időszakban. Apróvadból a berogott vadak számának növekedése is emelte az értékesítés eredményét.

A vadásztársaságok értékesítése

	Nyul	Fácán	Fogoly
	s z á m a /db/		
MAVAD-nak értékesítve	278 421	39 268	40 491
Földművesszövetkezeteknek és egyéb szervezeteknek értékesítve	23 126	11 230	1 048
Értékesítés együtt	301 547	50 498	41 539
A társaság tagjai által felhasználva	176 976	90 403	71 049
Összesen	478 523	140 901	112 588

A társaságok vadgazdálkodására jellemző a kompetencia nagysága. A zsákmányul ejtett apróvadnak jelentős részét /pl. a fácán 64 %-át, fogoly 63 %-át/, nagyvadak közül az őz jelentős részét a társaságok tagjai fogyasztották el. A terítékre került nyulnak 37 %-a, 177 ezer darab volt a kompetencia. Az 1961/62. vadászati évben egy tagra átlagosan 9 nyul, 4,6 fácán, 3,6 fogoly jutott.

A zsákmányul ejtett nyulak legnagyobb részét az altröldi apróvadás társaságokban értékesítik. Ezekben a társaságokban legnagyobb a kompetencia is. Hajdu megyében egy vadász átlagosan 15,3 nyulat vitt haza, ugyanakkor a zsákmány csaknem 70 %-át értékesítették. Békésben és Szolnokban 13 darab a kompetencia fejenként és az összes konyhai felhasználás az összes zsákmány 22, illetőleg 25 %-át teszi ki. A dunántúli megyékben, annak ellenére, hogy a zsákmánynak több mint felét a tagok használták fel, kevés jutott egy vadászra /pl. Komáromban 2,4, Zalában 2,3/ konyhai felhasználásra.

A fácán vadászatban Békés megye nemcsak a zsákmány nagysága, hanem a kompetencia nagysága tekintetében is lényegesen felülmulja a többi

megyét. Egy-egy vadásznak 23,4 fácán jutott /az országos átlag ötszöröse/, jöllehet az összes zsákmány 55 %-át értékesítették.

Lőtt foglyot a társaságok általában nem értékesítenek. Ez évben is alig 700 darabot adtak el. A fogolyvadászatnál is az apróvadás nagy megyék vezetnek a kompetencia nagysága tekintetében. Heves megyében több mint 8, Hajdu megyében több mint 7, Pest megyében több mint 6 darab konyhai felhasználás jutott egy vadászra.

VÉRFELEPRISSÍTÉS, ÁLLOMÁNYJAVÍTÁS

A vadállomány mennyiségi és minőségi javítása a társaságok elsőrendű feladata. Mivel a társasági területek - szarvas kivételével - egyetlen vadfajnál sem érik el a kívánt sűrűséget, szükséges az állomány számszerű gyarapítása. A vadsűrűség megfelelő növelése mellett azonban gondot kell fordítani a minőség javítására is. Az állomány a beltenyésztés miatt ugyanis bizonyos idő múlva romlik, nagyobb az elhullás, gyakoribb a csökkent értékű, küllemre, méretre, súlyra nem megfelelő zsákmány. A minőségi feljavítást a vérfelprissítés szolgálja.

A társaságok tulnyomó része magáévá teszi a helyes vadgazdálkodásnak ezeket a követelményeit, az állomány számszerű javítására és vérfelprissítésre egyre nagyobb számban bocsátanak ki vadakat a területükön. Az 1961/62. vadászati évben mintegy 8 600 darab nyulat, 53 ezer fácánt és csaknem 17 ezer foglyot engedtek ki. A kibocsátott vadak száma öröndetesen gyarapszik, különösen a fácán és a fogoly száma nő. /A fácán 64 %-kal, a fogoly mintegy 80 %-kal./

A vadásztársaságok által kibocsátott vadak száma

	K i b o c s á t o t t		
	nyul	fácán	fogoly
	s z á m a /db/		
1959/60.	9 755	6 921	1 160
1960/61.	7 353	32 524	9 160
1961/62.	8 584	53 160	16 522
1961/62.	116,7	163,5	180,4
1960/61. %-ában			

Az 1961/62. vadászati évben nyulat a 744 társaság közül 471 /63 %-a/, fácánt 448, foglyot 318 eresztett ki területén.

Egy-egy kibocsátó társaság nyulból átlag 3 törzset /18 db-ot/, fácánból csaknem 120, fogolyból 52 darabot bocsátott ki. A társaságok 23 %-a azonban egyáltalán nem gondol az állomány javításra, sem nyulat, sem fácánt, sem foglyot nem eresztett ki területén.

A kibocsátott nyulat csaknem teljes egészében /mintegy 97 %-át/ a MAVAD szállította a társaságoknak. A fogolynak és különösen a fácánnak csak kis hányada származott a MAVAD-tól /28, illetve 17 %/. A társaságok ez évben 50 ezer 416 nyulat adtak a MAVAD-nak és csak 8 600 darabot kaptak vissza. Legtöbb nyulat a Bács megyei társaságok eresztettek ki, 1 053 darabot. Bács megyében az állomány számszerű növelése megkívánja a nyul kibocsátást, hiszen a megye nyulzsűrűsége a legalacsonyabbak között van.

Vérfelfrissítés és állományjavítás a vadásztársaságokban
1961/62. vadászati év

	Kibocsátott állatok száma	E b b ő l		Kibocsátó vadásztársaságok száma	1 kibocsátó vadásztársaságra jutó állatok száma /db/	A kibocsátó vadásztársaságok az összes százalékaiban
		MAVAD-tól vásárolt	saját keltetés			
	d a r a b					
Nyul	8 584	8 339	.	471	18,2	63
Fácán	53 160	8 984	42 612	448	118,7	60
Fogoly	16 522	4 665	11 753	318	52,0	43

A társasági területek szárnyasvad kibocsátásában a vásároltnál lényegesen nagyobb szerepet játszik a saját keltetés, mely 1961/62-ben az összes kibocsátott fácánnak 80 %-át, a fogolynak 71 %-át adta.

Ez évben a társaságok 37 %-a keltetett fácánt, illetőleg foglyot. Viszonylag egyszerűbb és módszereiben jobban kidolgozott a fácán keltetés, ezzel a társaságok is szívesebben foglalkoznak. 269 társaság keltetett fácánt, 145 társaság foglyot. A társaságok általában fácán mellett foglyot is keltetnek, 1962-ben csupán 8 társaság volt, amely kizárólag csak foglyot keltetett.

A vadásztársaságok keltetési tevékenysége

	Keltetést végző vadásztársaságok	Begyűjtött	Elültetett	Kikelt	Felnevelt
		tojások		csibék	
		s z á m a			
Fácán	269	104 373	100 224	56 156	42 612
Fogoly	145	21 855	20 214	15 004	11 753

A keltetés eredményességéről a kelési arányból, a nevelésről pedig a felnevelési százalékból kaphatunk képet. A keltetéshez több mint 100 ezer fácán tojást és mintegy 22 ezer fogoly tojást gyűjtöttek be. A begyűjtött tojások 96 %-a, illetve 92 %-a alkalmas volt ültetésre. Az elültetett fácán tojásokból 56 ezer csibe kelt ki, tehát a kelési arány alig jobb 50 %-nál. A fogoly kelési százaléka már lényegesen kedvezőbb, csaknem 75. A felnevelési arány a fogolynál 78, a fácánnál 76 % körül volt, vagyis a kikelt fácán, illetőleg fogoly csibéknek háromnegyed részét sikerült felnevelni kibocsátható korig.

A fácánkeltetésben és kibocsátásban a legnagyobb állományu és legnagyobb fácánsűrűségű Békés megye jár az élen, 1962-ben 18 ezer fácán-csibét keltettek, illetve eresztettek ki. /Ez a megye összállományának mintegy 20 %-a./ Fogoly keltetésben Győr megye az első 2 277 darabbal, kibocsátásban viszont Szolnok áll első helyen, mivel a MAVAD-tól csaknem 700 foglyot vásárolt és a saját keltetésűekkel együtt több mint 2 600 darabot bocsátott szabadon.

VADVÉDELEM

A vadgazdasági jogszabályok a vadásztársaságok részére nemcsak a vadászat lehetőségeit biztosítják, hanem komoly feladatokat is rónak rájuk. Az 1962. évi 1. sz. kormányhatározat 25. §-a kötelezi a társaságokat a vadállomány védelmezésére, gondozására. Megfontolt vadgazdálkodás, gondos vadvédelem nélkül nincs eredményes vadászat. Védni kell az állományt mind a ragadozóktól, mind az ártó szándéku személyektől, de védeni kell az ártó természeti tényezőktől, a zivataroktól, a tél hidegétől is. Gondoskodni kell a nagyzemai gazdálkodással járó. az állományra káros hatások /például a gépi

kaszálás/ elhárításáról is.

A vadásztársaságok vadvédelmi tevékenységének ismertetésénél elsősorban a vadőrtartásról, a téli etetésről, berendezésekről és a kártevők irtásáról kell megemlékeznünk.

Vadőrök

Az előbb említett kormányrendelet kötelezővé teszi a vadásztársaságoknak, hogy területenként legalább egy vadőrt foglalkoztassanak. A vadőr legfőbb kötelessége a gondjaira bízott vadállomány őrzése, védelme és gondozása.

A Magyar Vadászok Országos Szövetsége a vadásztársaságok alkalmazott vadőreiről nyilvántartást vezet. A nyilvántartás adatai szerint 1962. év július 31-én 966 vadőr volt a társaságok szolgálatában. Egy társaságra átlagosan 1,3 vadőr jutott. Jóllehet a jogszabály valamennyi társaságot kötelezi legalább egy vadőr tartására, 1962 közepén mégis 47 társaság nem alkalmazott vadőrt, illetve a vadőr alkalmazását jóváhagyásra nem jelentette be. A nagyobb társaságok viszont több vadőrt is tartanak; 3 vagy több vadőr 42 társaságban van.

1 vadőrre átlagosan mintegy 13 ezer hold terület megőrzése hárul. Ekkora területet egy vadőr kellően őrizni nem tud, a vadőrökkel való ellátás tehát még nem kielégítő.

Nem kielégítő a vadőrök korösszetétele sem. Az összes vadőrök több mint egyötöde 60 évnél és mintegy fele 50 évnél idősebb volt összeírásunk idejében. Viszonylag kevés a fiatal és a középkorú vadőr. A múlt évi állapothoz képest a korösszetétel semmit sem javult.

A vadőrtartás a társaságok gazdálkodásában a legtöbb anyagi fedezetet igénylő tétel. Egy-egy vadőr tartása - ideszámítva a munkabért, a munkabérek közterheit, ruhajuttatást stb. - országos átlagban évi 13 ezer forintba kerül a társaságoknak.

Téli etetés, berendezések

A téli nagy havazások, a nagy hideg rendkívüli pusztulást idézhetnek elő a vadállományban. Az éhező, legyöngült állatok nehezen bírják az időjárás viszontagságait, könnyen esnek a ragadozók prédájául. A rosszul áttelelő állomány után nem várhatunk megfelelő mennyiségű és minőségű tavaszi szaporulatot. Ennek megelőzése minden társaság, minden vadász érdeke, ezért a téli viszontagságos időkben táplálékkal látják el az éhező állományt. 1961/62 telén társaságaink 6 750 q szemestakarmányt /rostaaljat, ocsut, szárított törkölyt, cirokmagot, kölest/, 7 860 q szálatakarmányt

/elsősorban lucernát/, 1 870 q lombtakarmányt raktak ki a vadak etetésére. A gondoskodás egyre növekvő mértékét mutatja, hogy a kirakott takarmány mennyisége évről évre jelentős mértékben emelkedik.

A vadásztársaságok által téli etetésre felhasznált takarmány mennyisége

	Szemestakarmány	Szálastakarmány	Lombtakarmány
	m e n n y i s é g e /q/		
1959/60. vadászati év	3 889	4 104	696
1960/61. "	4 876	5 071	915
1961/62. "	6 749	7 861	1 874
1961/62. év			
az 1959/60. év	173,5	191,5	269,3
% -ában			
az 1960/61. év	138,4	155,0	204,8

A társasági területeken az 1961/62. vadászati évben 9 879 etetőt, 5 518 szózt tartottak fenn a vadak ellátására. Ezek közül az említett vadászati évben csaknem 4 ezer etetőt és mintegy 1 400 szózt építettek, illetőleg újjáépítettek. A jelentésben közölt etetők száma ez évben 1 440-nel, a szók száma 730-cal volt több, mint a múlt évben.

A vadászterületek megközelítésére a társaságok 1 833 kilométer cserkészutat tartanak fenn.

Vadföldek

A vadásztársaságok részben az állomány táplálására, részben védelmére, részben pedig a vadkártétel megelőzésére vadföldeket tartanak fenn. A lucerna és herefélék táplálékot adnak a vadaknak, a cirok, kukorica, szudánifű a viharos téli időben védelmet is nyújtanak. A vadföldek termésének jelentős része került a téli táplálékhiányos időkben a vadetetőkbe. 1962. évben mintegy 1700 kh-nyi területen volt vadföld. A vadföldek nagyobb részén /657 holdon/ ez évben is kukoricát vetettek. A múlt évihez hasonló arányú /16 %/ volt a lucerna vetés is.

Kártevők irtása

A vadállomány védelme szempontjából igen jelentős a szörmés és szárnyas kártevők irtása, a szárnyas kártevők tojásainak szedése. Az 1961/62. vadászati évben ebben a munkában mind a vadőrök, mind a tagok tevékenyen részt vettek.

A kiirtott szörmés kártevők száma magasabb, mint az előző évben, és lényegesen magasabb, mint a két évvel előbbi. A szárnyas kártevők irtása a két évvel előbbit meghaladta ugyan, a múlt évit azonban - a szürke varju kivételével - nem érte el.

Az 1961/62. vadászati évben csaknem 50 ezer kóborkutyát, 35 ezer kóbormacskát, 27 ezer rókát irtottak ki. Ha feltételezzük, hogy egy-egy kóborkutya, illetve macska, vagy róka egy év alatt csak két-két darab nyulfit pusztít el, akkor az így okozott kár az 1961/62. évi összes nyulssákmánynak csaknem felét teszi ki. A 722 darab vadmacska kiirtása nemcsak az állomány védelme szempontjából jelentős, de vadászata is érdekes szórakozás.

A vadásztársaságok által kiirtott szörmés kártevők

	Kóbor- kutya	Kóbor- macska	Róka	Vad- macska	Borz	Üregi nyul
s z á m a /db/						
1936/37. ^{1/} vadászati év	46 803	54 040	15 300	542	1 372	31 710
1959/60. "	36 869	23 354	19 030	382	1 306	6 871
1960/61. "	50 854	33 227	26 940	549	1 974	7 578
1961/62. "	49 377	34 656	28 238	722	2 294	5 478
1961/62. év						
az 1959/60.év %-ában	133,9	148,4	143,1	189,0	115,7	79,7
az 1960/61.év	97,1	104,3	101,1	131,5	116,2	71,4

^{1/} Az ország egész területére vonatkozó adatok.

A társasági vadőrök és vadászok az 1961/62-es vadászati évben csaknem 185 ezer szarkával, 59 ezer szürke varjuval, 16 ezer szajkóval gyérítették a kártevő szárnyasokat. A héja, karvaly irtása is - bár szám szerint lényegesen kevesebb, mint a szarka vagy varju - igen jelentős.

A vadásztársaságok által kiirtott szárnyas kártevők

	Szürke varju	Szarka	Szajkó	Héja	Karvaly
	s z á m a / db /				
1936/37. ^{1/} vadászati év	132 047	122 666	16 488	9 766	14 497
1959/60. " "	47 933	130 289	13 321	5 901	3 485
1960/61. " "	57 687	185 355	18 231	5 903	5 169
1961/62. " "	58 897	184 628	16 355	5 278	4 978
1961/62. év					
az 1959/60. év	122,9	141,7	122,8	89,4	142,8
az 1960/61. év %-ában	102,1	99,6	89,7	89,4	96,3

^{1/}Az ország egész területére vonatkozó adatok.

Mind a szörmés, mind a szárnyas kártevők tulnyomó részét lőfegyverrel irtották ki. Részben mert ez az irtásnak legegyszerűbb módja, részben pedig mert az irtásban jelentős részük volt a társasági tagoknak is, kiknek a számára a kártevők kiirtása a vadászszenvedély kielégítését is jelenti. A mérgezés sok gondosságot és nagy szakértelmet kíván; ezért csak képzett vadász vagy vadőr végezheti. Szörmések közül a róka és a kóborkutya irtásában, szárnyasok közül a szarka és szürke varju irtásában volt eredménye a mérgezéseknek. A csapda - bár nem elismert vadászfegyver - róka és borz fogásánál jó eredménnyel használható. A szárnyasok irtásában, illetőleg gyérítésében igen bevált a tojásszedés, különösen a szarka, varju és szajkó irtásában volt eredményes.

Kiirtott szőrmes és szárnyas kártevők

1961/62. vadászati év

Kiirtás módja	Kóbor-kutya	Kóbor-macska	Róka	Vad-macska	Borz	Üregi nyul	Egyéb szőrmes
s z á m a /db/							
Lelővés	45 653	33 333	20 712	698	2 123	5 478	8 769
Mérgezés	3 716	1 317	6 964	17	57	-	307
Csapda	8	6	562	7	114	-	105
Összesen	49 377	34 656	28 238	722	2 294	5 478	9 181

Kiirtás módja	Szürke varju	Szarka	Szajkó	Héja	Karvaly	Egyéb szárnyas
s z á m a /db/						
Lelővés	38 774	105 232	12 990	4 361	4 271	4 766
Mérgezés	8 264	35 900	850	462	222	703
Tojásszedés	11 859	43 496	2 515	455	485	846
Összesen	58 897	184 628	16 355	5 278	4 978	6 315

Legtöbb kártékony vadat az alföldi apróvadás megyékben irtottak ki. A szőrmes vadak irtásában 14 ezer darabbal Pest megye, a szárnyas vadak irtásában 30 ezer darabbal Szabolcs megye jár az élen. Pest megyében a kóborkutya és macska, továbbá az üregi nyul irtása adja a legnagyobb tételet. Az elejtett üregi nyul csaknem 60 %-a Pest megyében került puszkavégre. Szabolcs megyében a szürke varju és a szarka irtása a legjelentősebb. A rókát elsősorban a nagyvadász területeken irtották nagy számban; Baranyában lőttek ki legtöbbet, csaknem 3 200 darabot. Vadmacska főleg az északi határvidékek erdeiben fordul elő. Borsodban és Nógrádban került legtöbb terítékre.

A kiirtott kártevők száma mellett érdekes felvilágosítást ad az irtás mértékéről a területegységre jutó kiirtott kártevők száma is. Érdekes jelenség - és ezt csak a viszonyszámok alapján állapíthatjuk meg - hogy a társasági vadászok 1000 kat. holdanként átlagosan csaknem 4 db kóborkutyát pusztítottak el és csaknem valamennyi megyében 3 és 5 között van ez az átlag. Országos átlagban 2,7 kiirtott kóbormacska jut 1000 kh vadászterületre. A legjobban dolgozó Baranya megye átlaga /4,4/ és a leggyengébb eredményt elért Szabolcs megye átlaga /1,3/ között már lényegesen nagyobb az eltérés, mint a kóborkutyák átlagainál. Még nagyobb a szóródás a kilőtt rókák 1000

holdra jutó megyei átlagánál. A 2,1-es országos átlag mellett a Baranya megyei 6,0 legmagasabb és a Csongrád megyei 0,8-as legalacsonyabb átlag képviseli a szélső értékeket.

A szárnyas kártevők közül az 1000 holdra jutó kiirtott szarkák száma különösen figyelemre méltó: 14,5 db, de a szürke varju átlaga is magas: 4,7.

VADÁSZKUTYÁK

A zsákmány jelentékeny százalékát kitevő vad megy veszendőbe vadászebek hiányában. A vadászkutya "kérdés" állandó gondja a vadászati szakembereknek. Örvendetes jelenség, hogy egyre több vadászkutyát találunk a társasági tagok tulajdonában, illetőleg a vadőrök használatában, egyre gyakrabban látunk a társasági pénztárkönyvek kiadási oldalán kutyavásárlási összegeket. Az összeírás 1962. július 31-i állapotnak megfelelően társasági vadászok tulajdonában 5 312 darab vadászkutyát vett számba. Ez 900 darabbal több, mint az 1960. február 1-i. Mégis kevés, hiszen - átlagosan számítva - csak minden harmadik vadásznak van kutyája, és csak minden harmincadiknak törzskönyvezett kutyája. Legtöbb vadászkutya Somogy és Tolna megyében van, ahol minden második vadásznak, és legkevesebb Hevesben, ahol csak minden tizedik vadásznak van kutyája.

A számbavett kutyák nagyobb része /64 %-a/ vizsla, tulnyomórészt német, illetve magyar vizsla és csak lényegesen kisebb részben angol vizsla. A kotorék eb az összesnek mintegy ötöde. Lényegesen kevesebb a kajtató eb és a véreb. Nem kedvező jelenség, hogy 14 %-ot tesz ki az "egyéb" fajtájú, tulnyomórészt a meghatározhatatlan fajtájú, vagy korcs.

Minőségi javulásnak kell elkönyvelnünk, hogy az utolsó évben a törzskönyvezett kutyák aránya növekedett; 1960-ban és 1961-ben nem érte el a 10 %-ot sem, 1962-ben már 14 % volt. Az arány növekedése jó irányba mutat, azonban távolról sem kielégítő, hiszen a törzskönyvezett vadászkutyák száma csaknem eléri a 7 ezret, és ennek alig több mint 10 %-a van a társasági vadászok tulajdonában.

A törzskönyvezettek között a magyar vizsla a legtöbb, számarányához képest kevés a német vizsla és sok a foxi.

A vadásztársaságok a vadgazdálkodással és vadászattal kapcsolatos költségeiket gazdálkodásuk keretében saját bevételeikből - elsősorban vadértékesítésből és tagdíjakból - fedezik.

Az egyre növekvő vadgazdálkodási és vadászati feladatok egyre nagyobb kiadásokat tesznek szükségessé, és ezek fedezése egyre nagyobb bevételeket kíván. A társaságok 1961/62. évi bevétele meghaladta a 30 millió forintot, és több mint 4,4 millió forinttal /17 %-kal/ volt több, mint a megelőző évben.

A bevételek tulnyomó része, mintegy 60 %-a a vadértékesítésből ered. Az összes bevételi emelkedés - négymillió forint - csaknem egészen az élővadértékesítés növekedésének eredménye. Az 1959/60. vadászati évben 1,6 millió, 1960/61-ben 2,8 millió, 1961/62-ben pedig már 6,3 millió forint volt az élővadértékesítésből eredő bevétel. 1960/61-ben az élővadértékesítés mintegy 11 %-át tette az összes bevételnek, 1961/62-ben már 21 %-át. A társaságok éltek az élővadértékesítés nyújtotta jobb gazdasági lehetőséggel és jelentősen növelték az élővadbefogást.

A tagdíjbevétel mintegy 29 %-a az összes bevételnek. Arányaiiban csökkent, összességében - bár a taglétszám erősen növekedett - alig valamivel lett több.

Az egyes társaságok bevétele a terület nagyságától, minőségétől, a taglétszám nagyságától, főleg pedig a társaság gazdálkodásától függ. A társaságok átlagos bevétele 41 ezer forint. Legnagyobb bevételt az alföldi nagy területű és nagy taglétszámú megyék értek el /Szolnok megyében átlagosan 94 ezer, Békés megyében 90 ezer, Hajdu megyében 84 ezer/, és a nagyvadas jellegű megyék társaságainak jövedelme volt a legkevesebb /Mógrád megyében átlagosan 20 ezer, Veszprémben 21 ezer, Baranyában 22 ezer/. Ezekben a megyékben a legalacsonyabb az egy tagra és az 1000 kh-ra számított bevétel is.

A társaságok bevételének nagyobb része vadértékesítésből ered, tehát a bevétel ott nagyobb, ahol nagyobb az értékesíthető vadak száma, illetve az értékesítés aránya. A tipikusan apróvadas megyék társaságaiban 1000 kh terület 3 ezer, sőt 3,5 ezer forintot is jövedelmez /pl. Békésben/, ugyanakkor hasonló nagyságú terület egyes nagyvadas megyékben csak 300-500 forintot. Ezek a társaságok kiadásaitak tulnyomórészt tagdíjakból fedezik. Éppen ezért a nagyvadas társaságok átlagos fejenkénti tagdíja kétszer-háromszor akkora, mint az apróvadasoké. Az egy tagra jutó átlagos tagdíj Somogy és Komárom megyében a legnagyobb /770, illetve 715 forint/, Szolnok és Békés megyében a legkisebb /122, illetve 162 forint/. Azokban a megyékben, ahol a kompetencia aránya magas és az értékesítés alacsony, a tagdíjak emelésével

kénytelenek pótolni az értékesítés elmulasztásából eredő bevételi kiesést. Példaként említhetjük Borsod megyét, ahol a kompetencia aránya csaknem 60 %, viszont a tagdíj megyei átlagban csaknem 600 forint, akkora, mint a tipikusan nagyvadas megyékben.

Azokban a megyékben, ahol élővadat nagyobb mennyiségben értékesítenek, lényegesen nagyobb a területegységre jutó, főleg az értékesítésből eredő bevétel, és lényegesen alacsonyabb a tagdíjbevétel. /Békés, Szolnok, Hajdu megye./

A vadásztársaságok bevételei

	Tagdíj- ból	Élővad-	Lőttvad-	Bérki- lövésből	Egyéb helyről	Összesen
		értékesítésből				
e r e d ő b e v é t e l						
1959/60. vadászati évben						
1000 forintban	6 232	1 563	9 433	583	1 544	19 355
százalékban	32,2	8,1	48,7	3,0	8,0	100,0
1960/61. vadászati évben						
1000 forintban	8 514	2 756	11 490	771	2 590	26 121
százalékban	32,6	10,5	44,0	3,0	9,9	100,0
1961/62. vadászati évben						
1000 forintban	8 724	6 289	11 933	782	2 846	30 574
százalékban	28,5	20,6	39,0	2,6	9,3	100,0
1961/62. vadászati év						
1959/60.év	140,0	402,4	126,5	134,1	184,3	157,9
%-ában						
1960/61.év	102,5	228,2	103,9	101,4	109,9	117,0

A vadgazdálkodási tevékenység növekedésével a vadásztársaságok kiadásai is növekedtek, azonban kisebb mértékben, mint a bevételek. Az összes kiadás 28,6 millió forint volt, 3,7 millióval /15 %-kal/ több, mint a múlt évben. Legnagyobb mértékben - elsősorban a fokozottabb élővadbefogás miatt - a vadászati költségek növekedtek meg /mintegy 50 %-kal/. Ez a kiadásnövekedés indokolt volt, hiszen a nem egészen 2 millió forint többlet-

kiadás csaknem 4 millió bevételi növekedést eredményezett. A vadgazdálkodási kiadások mintegy 30 %-os növekedését a fokozottabb vadvédelem, az egyre nagyobb mértékű vérfrissítés, állományjavítás indokolja.

A vadőrtartási költségek az 1961/62. vadászati évben 7 % -kal voltak magasabbak az előző évinél, viszont csaknem kétszer annyit tettek ki, mint két évvel előbb. A társaságok nagyobb része tehát már a múlt évben beállította a szükséges vadőröket, az újabb vadőrök beállítása, illetve vadőrök bérének rendezése már kisebb mértékben növelte a társaságok kiadásait.

A kifizetett területbér közel azonos, a befizetett MAVOSZ-tagdíj valamivel kevesebb, mint a múlt évben. Több társaságban a tagok közvetlenül fizetik a MAVOSZ hozzájárulást, így ez nem szerepel a társaság kiadásai között. Elsősorban a rendezvények költségeinek csökkenése miatt lett kevesebb az "egyéb" kiadás.

A vadásztársaságok kiadásai

	Terület- bér	Vadgaz- dasági kiadás	Vadőr- tartás	Vadá- szati költsé- g	MAVOSZ tagdíj	Egyéb ki- adás	Össze- sen
1959/60. vadászati évben							
1000 forintban	3 064	2 548	6 414	3 576	2 142	907	18 651
százalékban	16,4	13,7	34,4	19,2	11,5	4,8	100,0
1960/61. vadászati évben							
1000 forintban	2 954	3 908	11 750	4 001	1 721	576	24 910
százalékban	11,8	15,7	47,2	16,1	6,9	2,3	100,0
1961/62. vadászati évben							
1000 forintban	2 910	5 062	12 574	5 949	1 661	477	28 630
százalékban	10,2	17,7	43,9	20,8	5,8	1,6	100,0
1961/62. év							
1959/60.év %-ában	95,0	198,7	196,0	166,4	77,6	52,6	153,5
1960/61.év	98,5	129,5	107,0	148,7	96,5	82,8	114,9

A vadásztársaságok kiadásainak alakulását is az egy társaságra, az egy tagra, főként pedig az 1000 kh vadászterületre vonatkoztatott intenzitási viszonyszámok alapján vizsgálhatjuk legeredményesebben. Az 1961/62. vadászati évben egy társaság kiadása átlagosan 38 ezer forint volt. Egy társaság 1000 holdnyi területét átlagosan csaknem 2 300 forint kiadás terhelte, amelyből 470 forintnyi vadászati költség, mintegy 400 forintnyi vadgazdasági kiadás volt.

Egyes megyékben a vadászati költséget jelentősen megemeli az élővadbefogás. /Békés, Szolnok, Hajdu, Heves./ Itt a területegységre jutó vadászati kiadás kétszerese, sőt csaknem háromszorosa az átlagosnak. A Békés megyei társaságokban például 1000 kat. holdankint 1 300 forintot költöttek vadászatra, illetve vadbefogásra.

Feltűnően magas - az összes megyék között a legmagasabb - a vadgazdasági kiadás a Komárom megyei társaságokban /1000 kat. holdra 840 forint/, az átlagnak több mint kétszerese.

Azokban a megyékben, ahol a társaságok átlagos területe kicsiny, általában magas a területegységre jutó vadőrtartási költség. /Komárom, Pest, Fejér, Tolna./ Az átlagosnál jóval magasabb a vadban gazdag, intenzív vadgazdálkodást folytató megyékben is. Békésben 1300 Ft az 1000 kh-ra jutó vadőrtartási költség - 990 forintos országos átlag mellett.

A Magyar Vadászok Országos Szövetségének feladatait az 1962. évi 1. számú kormányrendelet a következőkben határozza meg: "A vadásztársaságok és azok tagjainak társadalmi összefogását, érdekeik képviselését a MAVOSZ látja el. Feladata ezenkívül a vadászok oktatása, a vadászati és az ezzel kapcsolatos természetvédelmi kultúra fejlesztése. A MAVOSZ tagja minden vadásztársaság és vadásztársasági tag."

A MAVOSZ társadalmi szerv. Tevékenységét részben a Megyei Választmányok, részben a központi titkárság közreműködésével folytatja. A Szövetség ez évi munkáját a Megyei Választmányok szervező és igazgatási munkájának további megerősödése jellemzi. A választmányok kezdeményezésére ez évben a Megyei Pártbizottságok már valamennyi megyében megtárgyalták a megye vadgazdálkodási helyzetét és az ott született határozatok végrehajtását a Pártbizottságok ellenőrzik.

A Szövetség munkáját az Elnökség irányítja. Az elnökségi határozatok végrehajtása a Titkárság feladata. A főtitkár vezetésével 7 szakelőadó és a szükséges adminisztratív személyzet végzi ezt a feladatot.

Az erdőkről és a vadgazdálkodásról hozott 1961. évi VII. törvény, illetőleg a vadgazdálkodásról és a vadásatról hozott 1962. évi 1. sz. kormányrendelet szükségessé tette a vadásztársaságok alapszabályának átdolgozását. Az átdolgozott alapszabályt a Szövetség 3 500 példányban kinyomtatva bocsátotta a társaságok rendelkezésére.

A vadgazdálkodás időszerű kérdéseinek megoldására ez évben nagy súlyt helyezett a Szövetség. Javaslatot dolgozott ki a vadbuvóhelyek létesítésére. A vadtenyésztés további fejlesztése érdekében kidolgozta a nyul vérfelfrissítésének új módszereit és a nyultenyésztés távlati programját. Javaslatot terjesztett az illetékesek elé a vadra és a háziállatra veszélyes egyes növényvédőszeresek használatának és alkalmazott dózisainak felülvizsgálatára. A fogolyállományban tapasztalható minőségi leromlás okának megállapítására széleskörű kísérleteket állított be az Országos Erdészeti Főigazgatóság, az Állategészségügyi Intézet és az Agrártudományi Egyetem közreműködésével.

A vadászati szakismeretek és a vadászati kultúra terjesztése a Szövetség fő feladatai közé tartozik. A vadászok és vadőrök szakmai ismereteinek bővítésére 2 fácán és 1 őz tenyésztő bennlakásos tanfolyamot rendezett a Szövetség 117 hallgató részvételével. Valamennyi megyében tartottak alapfoku vadőri tanfolyamot, 5 helyen pedig továbbképző tanfolyamot.

A vadgazdálkodás és vadászat népszerűsítésének érdekében a Szövetség rendszeresen tájékoztatja a sajtót, rádiót, televíziót a vadgaz-

dálkodás időszerű feladatairól és színes riportok formájában a vadászatok eseményeiről. A rádióban 5 esetben, a televízióban 3 esetben volt vadászati tárgy előadás, illetőleg riport.

A Mezőgazdasági Kiállításon külön pavilont rendezett be a Szövetség a vadgazdálkodás és a vadászat szépségének és a népgazdaságban betöltött szerepének bemutatására. Az összegyűjtött anyag mondanivalója, rendezése, kétségtelen a kiállítás egyik legszebb, leglátogatottabb pavilonjává tette. Ugyancsak jól sikerült kiállítást rendezett Tatabányán is, melyet mintegy 12 ezer fő tekintett meg.

A vadászati kultúra emelése érdekeit szolgálják a Szövetség által rendszeresen kiadott oktató füzetek is. Az elmúlt évben többek között a vadászkutya tenyésztésről, a vadászati törvényről, a vadőri szolgálatról jelent meg ismertető füzet. Ezek az ismertetések elsősorban a vadászok szakmai képzését szolgálják, de a vadgazdálkodás és a vadászat iránt érdeklődő nem vadászoknak is hasznos olvasmányok.

A "Magyar Vadász", a Szövetség lapja élő kapcsolatot jelent a tagság és a Szövetség között. A mintegy 25 ezer példányban megjelenő lapnak a vadászokon kívül is népes olvasótábora van, és országunk határain túl is ismerik. 1962-ben 40 külföldi előfizető kapta a lapot rendszeresen.

A Magyar Vadász lapcsere útján kapcsolatot tart a külföldi szaklapokkal és szövetségekkel is.

A sportlövészet terén a Szövetség vállalta a koronglövészet országos irányítását, szervezését és fejlesztését. A költségvetésben jelentős összegek szerepelnek a skeet-pályák építésére és fenntartására. A Szövetség rendezi a koronglövő és a skeet-versenyeket. Az 1962. évben pl. az országos koronglövő versenyeken 80 fő, a skeet-versenyen 77 fő vett részt. Ugyancsak népes volt a dunántúli városok és a tiszántúli városok versenye. 8 városban rendeztek körzeti lövészversenyeket. 15 vadásztársaság pedig önállóan is rendezett versenyt.

A Szövetség feladata a vadásztársaságok társasági életének irányítása is, jóllehet a társaságok felett a felügyeletet a Belügyminisztérium gyakorolja. Ugyancsak a Szövetség látja el a társaságok pénzgazdálkodásának felügyeletét és adminisztratív ellenőrzését is. Az ellenőrző brigádok állandóan járják az országot, ellenőrzik a pénzgazdálkodást, a nyilvántartásokat stb. Az ellenőrző tevékenység eredményeként fokozatosan javul a társaságok pénzgazdálkodási és adminisztratív fegyelme.

A Szövetség tevékenységének anyagi feltételeit bevételeiből biztosítja. A bevételek túlnyomó részét a vadászok hozzájárulásai, az ún. tagdíjak teszik. Kisebb mértékben szerepelnek benne a Szövetség vadgazdálkodásából eredő bevételek is. Az 1962. évben a könyvelés szerint a Szövetség

bevétele és kiadása egyaránt 2,5 millió forint volt. Az elmúlt évhez képest a bevételek jelentős mértékben /25 %-kal/, a kiadások jelentéktelen mértékben /4 %-kal/ csökkentek. A kiadások legnagyobb tétele ez évben is /700 ezer forint/ a személyi kiadás /munkabér, jutalom, kiküldetési költség/.

A támogatások pénzügyi lebonyolítására ez évben 686 ezer Ft állt rendelkezésre, a múlt évinél mintegy 10 %-kal kevesebb. Ez a tétel tulajdonképpen a megyei választmányok támogatására fordított költségeket tartalmazza. A "Magyar Vadász" ujság költségei a múlt évvel közel azonosak /496 ezer forint/ voltak az 1962. évben is.

VADÁSETÁRSASÁGOK SZÁMA AZ ALAKULÁS IDŐJE SZERINT
1962. július 31.

Megye	1950 előtt	1950- 1953	1954- 1958	1959	1960	1961	1962	Össze- sen
	a b c d e f							
	alakult vadásztársaságok száma							
Borsod	6	2	3	3	31	2	1	49
Bács	11	3	26	2	2	1	-	45
Békés	17	3	8	3	6	1	-	38
Berkegy	22	5	16	1	9	4	-	59
Csongrád	4	4	-	-	3	1	-	27
Fejér	9	6	-	-	-	4	2	30
Győr	7	2	3	-	14	-	-	26
Hajdú	15	5	12	1	-	-	-	33
Hódmező	7	-	15	-	6	8	1	37
Komárom	4	1	2	1	3	2	-	13
Kisvárda	12	2	3	3	10	-	-	30
Pest	15	4	12	2	-	2	-	33
Somogy	4	6	12	2	9	1	-	34
Baranya	15	2	15	2	2	2	-	38
Szeged	12	3	15	1	-	-	-	31
Tolna	4	3	16	2	8	-	-	33
Vas	3	5	14	-	-	-	-	22
Veszprém	4	2	16	2	13	-	3	40
Zala	2	2	9	2	2	3	-	20
Budapest	22	22	19	6	3	1	4	78
Összesen	194	83	251	39	129	37	11	744

TÁBLÁZATOK

terjedése és kiadása egyaránt 2,5 millió forint volt. Az elmúlt évhez képest a bevételek jelentős mértékben /25 %-kal/, a kiadások jelentéktelen mértékben /4 %-kal/ csökkentek. A kiadások legnagyobb tétele az évben is /700 ezer forint/ a személyi kiadás /munkabér, jutalom, kiküldetési költség/.

A támogatások pénzügyi lebonyolítására az évben 586 ezer Ft állt rendelkezésre, a múlt évivel mintegy 10 %-kal kevesebb. Ez a tétel tulajdonképpen a megyei választmányok támogatására fordított költségeket tartalmazza. A "Magyar Vadász" újság költségei a múlt évivel közel azonosak /496 ezer forint/ voltak az 1962. évben is.

TÁBLÁZATOK

1851

/1866/

VADÁSZTÁRSASÁGOK SZÁMA AZ ALAKULÁS IDEJE SZERINT

1962. július 31.

Megye	1950 előtt	1950- 1953	1954- 1958	1959	1960	1961	1962	Össze- sen
	é v b e n							
	alakult vadásztársaságok száma							
Baranya	6	2	3	5	31	1	1	49
Bács	11	3	26	2	2	1	-	45
Békés	17	3	8	3	6	1	-	38
Borsod	22	5	16	3	9	4	-	59
Csongrád	4	4	15	-	3	1	-	27
Fejér	9	6	10	-	9	4	2	40
Győr	7	2	3	-	14	-	-	26
Hajdu	15	5	12	1	-	-	-	33
Heves	7	-	15	-	6	4	1	33
Komárom	4	1	7	1	3	2	-	18
Nógrád	12	2	5	3	10	-	-	32
Pest	15	4	12	2	4	2	-	39
Somogy	4	6	12	2	9	1	-	34
Szabolcs	15	3	15	2	2	2	-	39
Szolnok	12	3	16	1	1	-	-	33
Tolna	4	3	18	2	2	8	-	37
Vas	2	5	14	1	-	-	-	22
Veszprém	4	2	16	2	13	-	3	40
Zala	2	2	9	4	2	5	-	24
Budapest	22	22	19	5	3	1	4	76
Összesen	194	83	251	39	129	37	11	744

VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETE ÉS TERÜLETBÉRE AZ
1961/62. vadászati évben

Megye	Apró- vadas	Nagy- vadas	Összesen	Apró- vadas	Nagy- vadas	Összesen
	terület /kh/			terület bére /Ft/		
Baranya	376 311	155 216	531 527	102 454	40 916	143 370
Bács	1 161 552	21 400	1 182 952	242 338	4 055	246 393
Békés	838 658	-	838 658	177 902	-	177 902
Borsod	734 135	213 786	947 921	161 523	43 795	205 318
Csongrád	649 792	-	649 792	134 444	-	134 444
Fejér	577 052	90 475	667 527	146 293	22 695	168 988
Győr	390 760	111 785	502 545	87 540	26 363	113 903
Hajdu	901 031	50 084	951 115	180 307	9 817	190 124
Heves	360 939	98 768	459 707	83 765	25 910	109 675
Komárom	182 777	80 235	263 012	42 429	22 993	65 422
Nógrád	314 806	95 752	410 558	67 644	23 722	91 366
Pest	884 906	132 655	1 017 561	253 168	30 519	283 687
Somogy	458 191	209 980	668 171	109 000	51 760	160 760
Szabolcs	856 677	-	856 677	190 988	-	190 988
Szolnok	880 160	-	880 160	196 880	-	196 880
Tolna	402 400	61 332	463 732	117 782	18 753	136 535
Vas	268 973	121 903	390 876	63 335	27 623	90 958
Veszprém	463 461	140 510	603 971	100 843	30 016	130 859
Zala	360 777	43 982	404 759	77 205	9 260	86 465
Összesen	11 063 358	1 627 863	12 691 221	2 535 840	388 197	2 924 037

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TAGJAINAK MEGOSZTLÁSA ÉLETKOR SZERINT

1961. július 31.

Megye	20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	70 és több	Össze- sen
	é v e s							
Baranya	1	81	353	232	173	63	4	907
Bács	3	125	517	418	314	90	5	1 472
Békés	1	88	420	296	247	97	5	1 154
Borsod	2	168	622	419	280	111	22	1 624
Csongrád	5	99	310	249	182	65	5	915
Fejér	4	94	372	230	185	36	8	929
Győr	-	69	313	232	159	68	3	844
Hajdu	4	101	367	246	253	106	14	1 091
Heves	-	74	356	245	170	73	7	925
Komárom	2	42	134	118	78	30	1	405
Nógrád	5	77	272	190	120	45	2	711
Pest	1	106	378	251	186	72	16	1 010
Somogy	5	73	432	259	193	58	7	1 027
Szabolcs	4	72	386	227	186	68	11	954
Szolnok	2	118	406	261	176	70	8	1 041
Tolna	4	107	370	235	139	31	4	890
Vas	1	54	177	151	112	36	3	534
Veszprém	-	74	387	254	172	59	8	954
Zala	1	78	284	186	90	32	2	673
Budapest	5	99	589	593	413	122	17	1 838
Összesen	50	1 799	7 445	5 292	3 828	1 332	152	19 898

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TAGLÉTSZÁMA

Megye	Taglétszám			1962. július 31.	
	1960. február 1.	1961. május 31.	1962. július 31.	1960. február 1.	1961. május 31.
	százalékában				
Baranya	878	955	907	103,3	95,0
Bács	1 530	1 314	1 472	96,2	112,0
Békés	1 077	788	1 154	107,1	146,4
Borsod	1 613	1 291	1 624	100,7	125,8
Csongrád	872	554	915	104,9	165,2
Fejér	781	755	929	119,0	123,0
Győr	824	748	844	102,4	112,8
Hajdu	1 101	995	1 091	99,1	109,6
Heves	850	802	925	108,8	115,3
Komárom	354	459	405	114,4	88,2
Nógrád	655	580	711	108,5	122,6
Pest	956	1 395	1 010	105,7	72,4
Somogy	994	943	1 027	103,3	108,9
Szabolcs	1 025	886	954	93,1	107,7
Szolnok	973	793	1 041	107,0	131,3
Tolna	813	886	890	109,5	100,5
Vas	453	511	534	117,9	104,5
Veszprém	971	976	954	98,2	97,7
Zala	653	903	673	103,1	74,5
Budapest	1 808	1 239	1 838	101,7	148,3
Összesen	19 181	17 773	19 898	103,7	112,0

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁTLAGOS TERÜLETE, TAGLÉTSZÁMA ÉS TERÜLETBÉRE
1962. július 31.

VADÁLLOMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

Megye	A vadásztársaságok átlagos		Egy tagra jutó terület /kh/	1000 kh területre jutó bér /Ft/
	területe /kh/	taglét-száma		
Baranya	10 847	18,5	586	270
Bács	25 716	32,8	784	208
Békés	22 070	30,4	727	212
Borsod	16 066	27,1	593	217
Csongrád	24 066	33,9	710	207
Fejér	11 920	22,0	543	253
Győr	18 613	31,3	595	227
Hajdu	28 822	33,1	872	200
Heves	13 521	26,4	513	239
Komárom	11 955	19,9	600	249
Nógrád	12 075	21,8	555	223
Pest	11 696	27,1	432	279
Somogy	19 091	27,9	684	241
Szabolcs	21 966	24,5	898	223
Szolnok	26 672	31,5	845	224
Tolna	12 203	23,6	517	294
Vas	17 767	24,3	732	233
Veszprém	14 731	23,5	627	217
Zala	16 865	28,0	601	214
Összesen	17 058	26,5	644	230

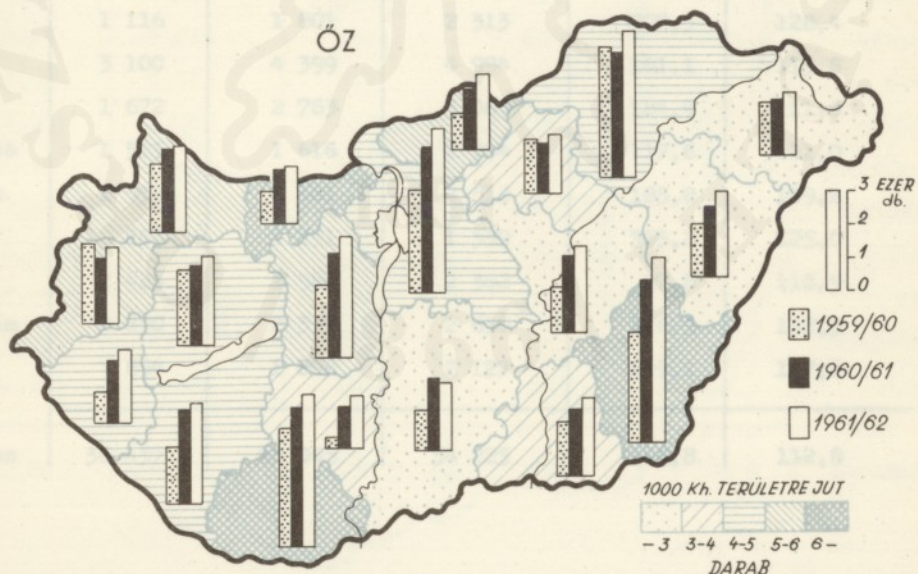
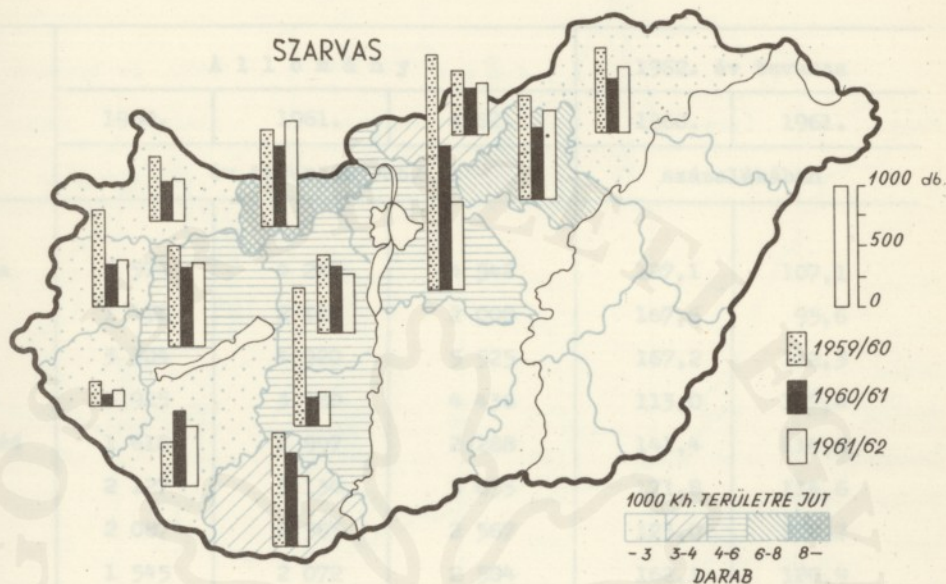
650 kh. országos
8300 : 25 = 332 kh. Túrán

*17.000 : 26 = 650
240
100*

A VADÁSZTÁRSASÁGOK SZARVAS ÁLLOMÁNYA

Megye	Á l l o m á n y			1962. év tavasza	
	1960.	1961.	1962.	1960.	1961.
	év tavaszán /db/			százalékában	
Baranya	917	746	570	62,2	76,4
Bács	-	-	-	-	-
Békés	-	-	-	-	-
Borsod	681	412	529	77,7	128,4
Csongrád	-	-	-	-	-
Fejér	623	532	492	79,0	92,5
Győr	520	320	326	62,7	101,9
Hajdu	-	-	-	-	-
Heves	845	580	717	84,9	123,6
Komárom	794	661	853	107,4	129,0
Nógrád	519	376	408	78,6	108,5
Pest	1 907	1 175	701	36,8	59,6
Somogy	349	598	497	142,4	83,1
Szabolcs	-	-	-	-	-
Szolnok	-	-	-	-	-
Tolna	1 133	235	271	23,9	115,3
Vas	795	339	358	45,0	105,6
Veszprém	816	642	654	80,1	101,9
Zala	199	95	107	53,8	112,6
Összesen	10 098	6 711	6 483	64,2	96,6

VADÁLLOMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

VADÁLLOMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ŐZ ÁLLOMÁNYA

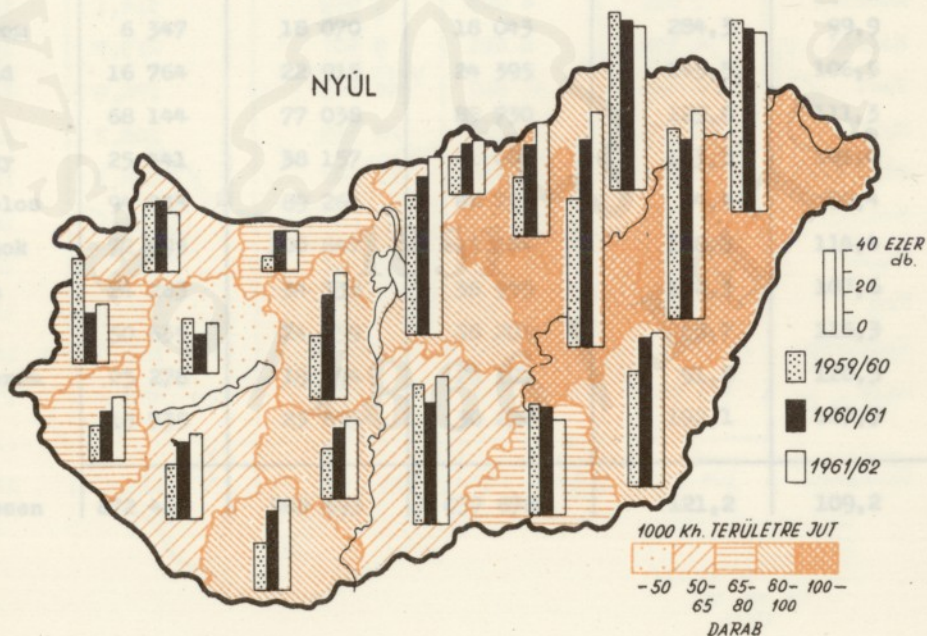
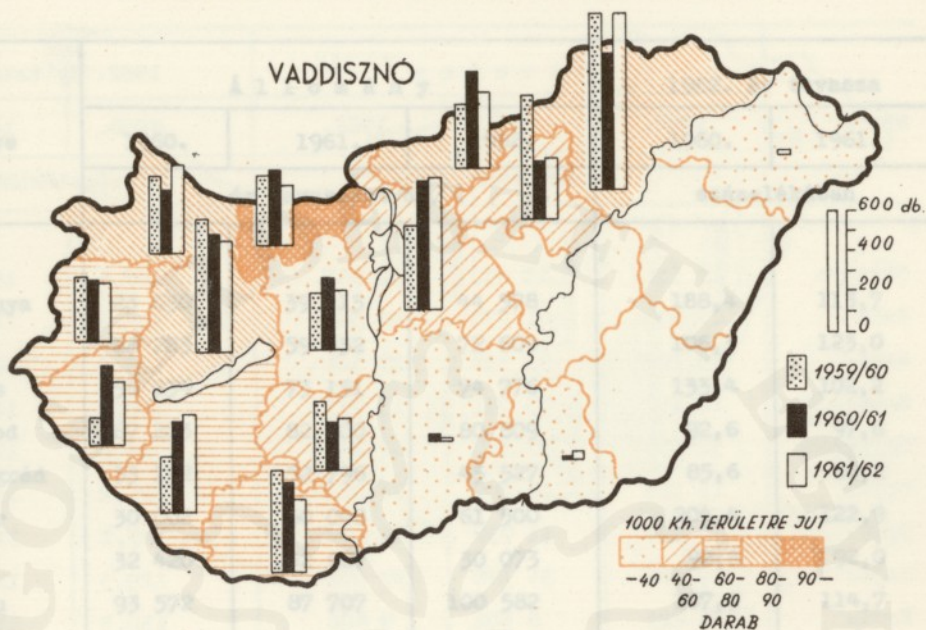
VADÁLLOMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

Megye	Á l l o m á n y			1962. év tavasza	
	1960.	1961.	1962.	1960.	1961.
	év tavaszán /db/			százalékában	
Baranya	3 574	4 241	4 542	127,1	107,1
Bács	1 198	2 101	2 008	167,6	95,6
Békés	3 304	4 920	5 525	167,2	112,3
Borsod	3 925	3 780	4 436	113,0	117,4
Csongrád	1 618	1 997	2 288	141,4	114,6
Fejér	2 127	3 134	3 655	171,8	116,6
Győr	2 087	2 563	2 567	123,0	100,2
Hajdu	1 545	2 072	2 504	162,1	120,9
Heves	1 559	1 452	1 697	108,9	116,9
Komárom	953	1 563	1 649	173,0	105,5
Nógrád	1 116	1 801	2 313	207,3	128,4
Pest	3 100	4 399	4 994	161,1	113,5
Somogy	1 672	2 763	3 083	184,4	111,6
Szabolcs	1 525	1 616	1 794	117,6	111,0
Szolnok	1 352	2 301	2 512	185,8	109,2
Tolna	263	1 231	1 539	585,2	125,0
Vas	2 415	1 986	2 362	97,8	118,9
Veszprém	2 250	2 337	2 630	116,9	112,5
Zala	854	1 808	2 127	249,1	117,6
Összesen	36 437	48 065	54 225	148,8	112,8

A VADÁSZTÁRSASÁGOK VADDISZNO ÁLLOMÁNYA

Megye	Á l l o m á n y			1962. év tavasza	
	1960.	1961.	1962.	1960.	1961.
	év tavaszán /db/			százalékában	
Baranya	486	423	347	71,4	82,0
Bács	-	27	18	-	66,7
Békés	-	-	-	-	-
Borsod	858	653	857	99,9	131,2
Csongrád	-	16	38	-	237,5
Fejér	266	343	271	101,9	79,0
Győr	371	297	421	113,5	141,8
Hajdu	-	-	-	-	-
Heves	596	269	273	45,8	101,5
Komárom	338	355	259	76,6	73,0
Nógrád	304	463	363	119,4	78,4
Pest	400	617	628	157,0	101,8
Somogy	250	425	454	181,6	106,8
Szabolcs	-	-	18	-	-
Szolnok	-	-	-	-	-
Tolna	339	238	241	71,1	101,3
Vas	303	295	284	93,7	96,3
Veszprém	644	563	534	82,9	94,8
Zala	126	383	303	240,5	79,1
Összesen	5 281	5 367	5 309	100,5	98,9

VADÁLLOMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

A VADÁSZTÁRSASÁGOK NYUL ÁLLOMÁNYA

VADÁLLOMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

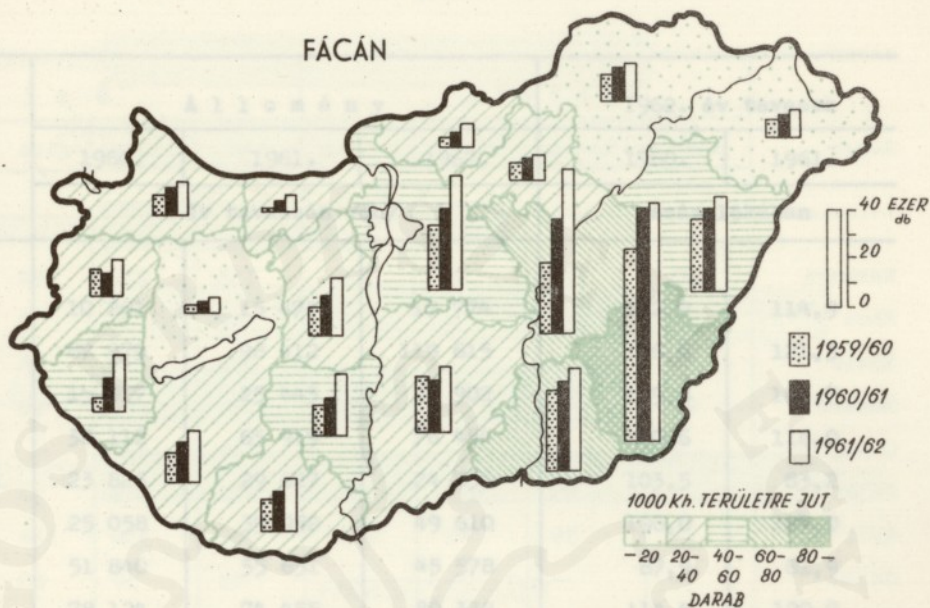
Megye	Á l l o m á n y			1962. év tavasza	
	1960.	1961.	1962.	1960.	1961.
	év tavaszán /db/			százalékában	
Baranya	23 650	39 215	44 578	188,4	113,7
Bács	68 283	59 032	72 604	106,3	123,0
Békés	56 039	73 151	74 776	133,4	102,2
Borsod	87 223	82 800	80 809	92,6	97,6
Csongrád	53 192	52 796	45 527	85,6	86,2
Fejér	30 002	50 048	61 500	204,4	122,9
Győr	32 420	32 687	30 073	92,8	92,0
Hajdu	93 572	87 707	100 582	107,5	114,7
Heves	28 746	43 681	55 048	191,5	126,0
Komárom	6 347	18 070	18 043	284,3	99,9
Nógrád	16 764	22 915	24 395	145,5	106,5
Pest	68 144	77 038	85 730	125,8	111,3
Somogy	25 441	38 157	41 606	163,5	109,0
Szabolcs	94 033	89 265	88 722	94,4	99,4
Szolnok	72 695	100 647	115 184	158,5	114,4
Tolna	24 263	34 336	36 955	152,3	107,6
Vas	50 639	24 259	28 205	55,7	116,3
Veszprém	25 278	19 194	23 121	91,5	120,5
Zala	15 735	23 695	30 220	192,1	127,5
Összesen	872 466	968 693	1 057 678	121,2	109,2

A VADÁSZTÁRSASÁGOK FÁCÁN ÁLLOMÁNYA

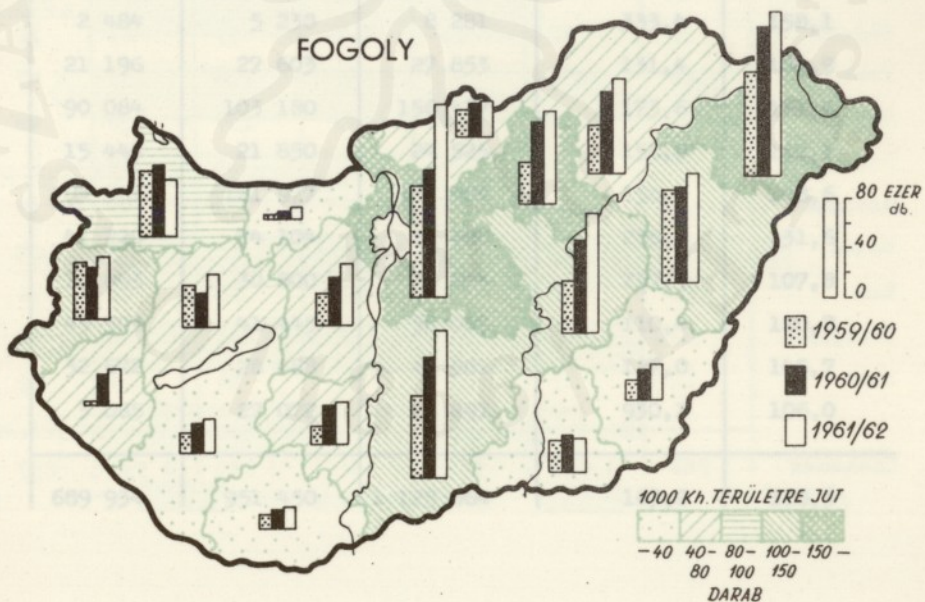
Megye	Á l l o m á n y			1962. év tavasza	
	1960.	1961.	1962.	1960.	1961.
	év tavaszán /db/			százalékában	
Baranya	12 334	15 462	20 645	167,4	133,5
Bács	23 533	21 770	26 538	112,8	121,9
Békés	79 122	95 594	97 521	123,3	102,0
Borsod	10 857	13 031	15 075	138,9	115,7
Csongrád	32 733	37 360	42 031	128,4	112,5
Fejér	11 128	15 907	24 019	215,8	151,0
Győr	8 974	11 737	13 198	147,1	112,4
Hajdu	29 376	33 328	37 972	129,3	113,9
Heves	6 223	8 509	9 480	152,3	111,4
Komárom	1 891	4 005	5 940	314,1	148,3
Nógrád	4 352	6 821	9 301	213,7	136,4
Pest	26 425	32 667	46 745	176,9	143,1
Somogy	12 176	15 955	20 535	168,7	128,7
Szabolcs	7 004	9 234	11 790	168,3	127,7
Szolnok	28 058	45 905	67 164	239,4	146,3
Tolna	11 543	13 591	24 746	214,4	182,1
Vas	10 188	9 835	14 786	145,1	150,3
Veszprém	3 021	3 053	5 537	183,3	181,4
Zala	5 260	14 023	24 173	459,6	172,4
Összesen	324 198	407 787	517 196	159,5	126,8

VADÁLLOMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

FÁCÁN

FOGOLY

VADÁLLOMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

A VADÁSZTÁRSASÁGOK FOGOLY ÁLLOMÁNYA

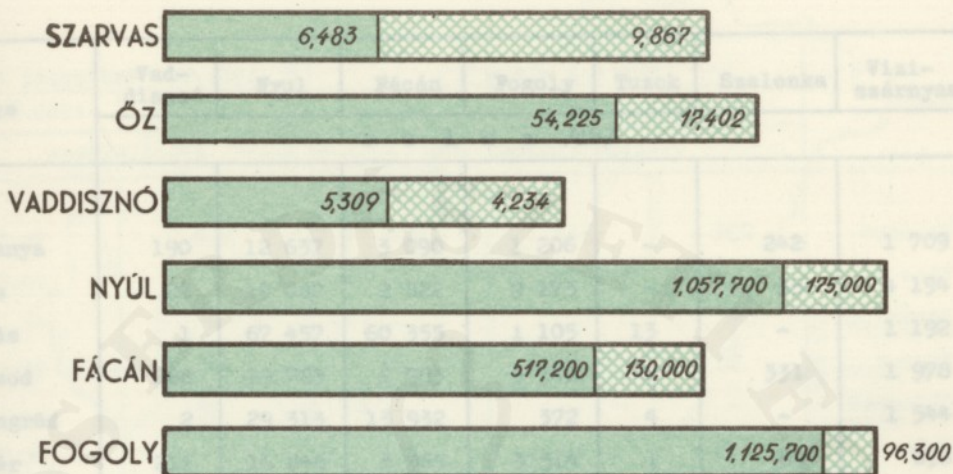
Megye	Á l l o m á n y			1962. év tavasza	
	1960.	1961.	1962.	1960.	1961.
	év tavaszán /db/			százalékában	
Baranya	10 281	15 474	17 774	172,9	114,9
Bács	67 979	98 412	119 615	176,0	121,5
Békés	15 517	25 443	27 902	179,8	109,7
Borsod	38 112	65 919	76 454	200,6	116,0
Csongrád	23 826	29 627	24 650	103,5	83,2
Fejér	25 058	39 052	49 610	198,0	127,0
Győr	51 840	55 651	45 578	87,9	81,9
Hajdu	78 124	74 455	89 338	114,4	120,0
Heves	31 235	65 660	74 357	238,1	113,2
Komárom	2 484	5 238	8 281	333,4	158,1
Nógrád	21 196	27 603	27 853	131,4	100,9
Pest	90 084	103 180	156 427	173,6	151,6
Somogy	15 444	21 850	24 525	158,8	112,2
Szabolcs	83 581	121 977	132 406	158,4	108,6
Szolnok	41 220	74 104	97 488	236,5	131,6
Tolna	12 893	30 800	33 203	257,5	107,8
Vas	45 303	41 445	50 005	110,4	120,7
Veszprém	32 672	28 488	41 501	127,0	145,7
Zala	3 085	27 072	28 697	930,2	106,0
Összesen	689 934	951 450	1 125 664	163,2	118,3

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN ZSÁKMÁNYUL EJTETT VADAK SZÁMA
1961/62. vadászati év

Megye	S z a r v a s				Ő z			
	bika	tehén	borju	összes	bak	suta	gida	összes
	s z á m a /db/							
Baranya	83	173	88	344	156	212	82	450
Bács	8	4	-	12	47	59	2	108
Békés	-	-	-	-	178	174	4	356
Borsod	21	40	26	87	124	150	60	334
Csongrád	-	-	-	-	114	72	-	186
Fejér	75	95	75	245	152	149	32	333
Győr	39	59	42	140	242	336	114	692
Hajdu	-	-	-	-	83	30	40	153
Heves	33	95	13	141	49	65	3	117
Komárom	92	141	146	379	108	151	101	360
Nógrád	53	42	16	111	77	43	12	132
Pest	128	231	97	456	184	155	47	386
Somogy	66	90	29	185	137	190	46	373
Szabolcs	-	-	-	-	65	29	-	94
Szolnok	-	-	-	-	150	95	7	252
Tolna	34	27	37	98	62	68	25	155
Vas	16	26	11	53	78	139	24	241
Veszprém	62	62	41	165	145	156	32	333
Zala	12	13	10	35	84	64	26	174
Összesen	722	1 098	631	2 451	2 235	2 337	657	5 229

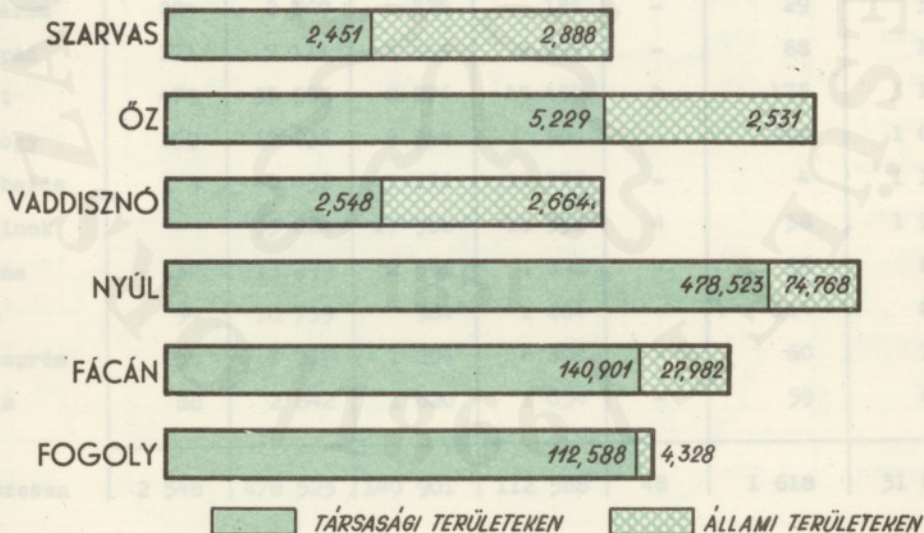
VADÁLLOMÁNY

1962

VADÁSZSZÁKMÁNY

1961/62

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN ZSÁKMÁNYUL EJTETT VADAK SZÁMA

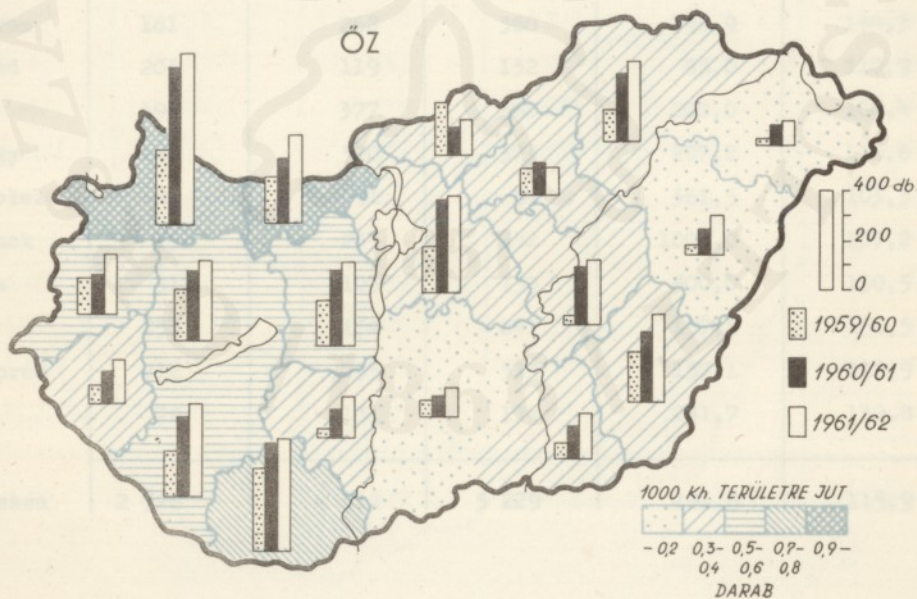
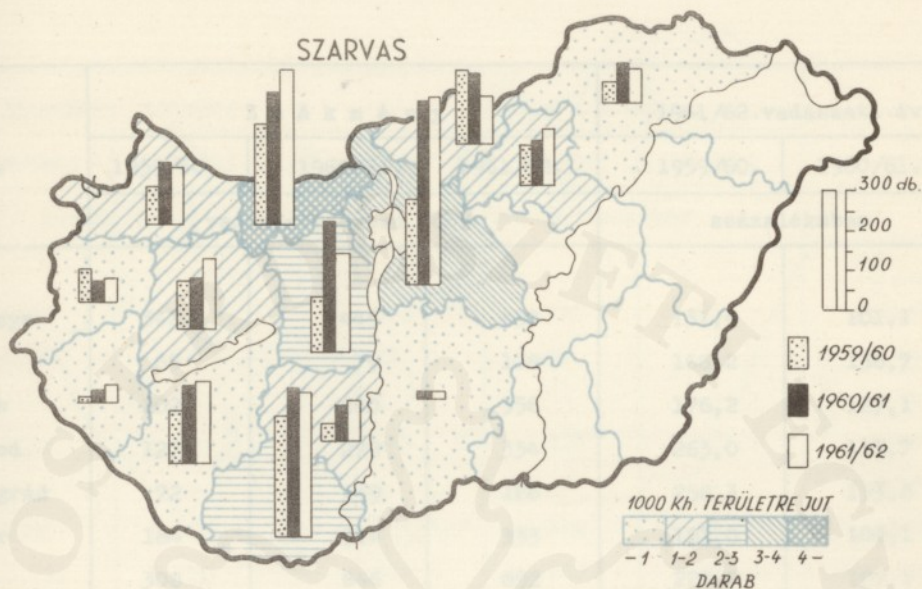
1961/62. vadászati év

Megye	Vad- disznó	Nyul	Fácán	Fogoly	Tuzok	Szalonka	Vízi- szárnyas
s z á m a /db/							
Baranya	190	12 637	3 090	1 206	-	242	1 709
Bács	22	19 082	2 822	9 173	-	35	4 194
Békés	1	67 457	60 355	1 105	13	-	1 192
Borsod	288	39 783	2 983	5 748	2	331	1 978
Csongrád	2	29 313	13 932	372	4	-	1 544
Fejér	211	16 846	3 365	3 514	1	69	896
Győr	160	28 137	5 889	13 963	-	59	1 476
Hajdu	-	52 750	7 969	7 828	20	27	7 467
Heves	103	31 008	2 044	17 139	-	17	164
Komárom	204	2 169	525	186	-	29	345
Nógrád	171	7 111	1 083	2 854	-	68	183
Pest	479	33 585	8 276	15 450	4	175	3 132
Somogy	159	10 232	2 958	904	-	265	1 680
Szabolcs	3	40 432	1 270	14 770	-	4	1 132
Szolnok	-	53 284	17 966	10 352	4	38	1 741
Tolna	137	13 399	2 566	1 398	-	26	870
Vas	94	10 739	984	1 264	-	114	659
Veszprém	236	7 717	1 204	4 308	-	60	793
Zala	88	2 842	1 620	1 054	-	59	694
Összesen	2 548	478 523	140 901	112 588	48	1 618	31 849

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN ZSÁKMÁNYUL EJTETT SZARVASOK SZÁMA

Megye	Z s á k m á n y			1961/62. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	291	363	344	118,2	94,8
Bács	-	12	12	-	100,0
Békés	-	-	-	-	-
Borsod	53	94	87	164,2	92,6
Csongrád	-	-	-	-	-
Fejér	138	321	245	177,5	76,3
Győr	94	150	140	148,9	93,3
Hajdu	-	-	-	-	-
Heves	108	110	141	130,6	128,2
Komárom	248	326	379	152,8	116,3
Nógrád	179	173	111	62,0	64,2
Pest	203	452	456	224,6	100,9
Somogy	120	180	185	154,2	102,8
Szabolcs	-	-	-	-	-
Szolnok	-	-	-	-	-
Tolna	40	85	98	245,0	115,3
Vas	77	48	53	68,8	110,4
Veszprém	111	119	165	148,6	138,7
Zala	12	24	35	291,7	145,8
Összesen	1 674	2 457	2 451	146,4	99,8

VADÁSZZSÁKMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

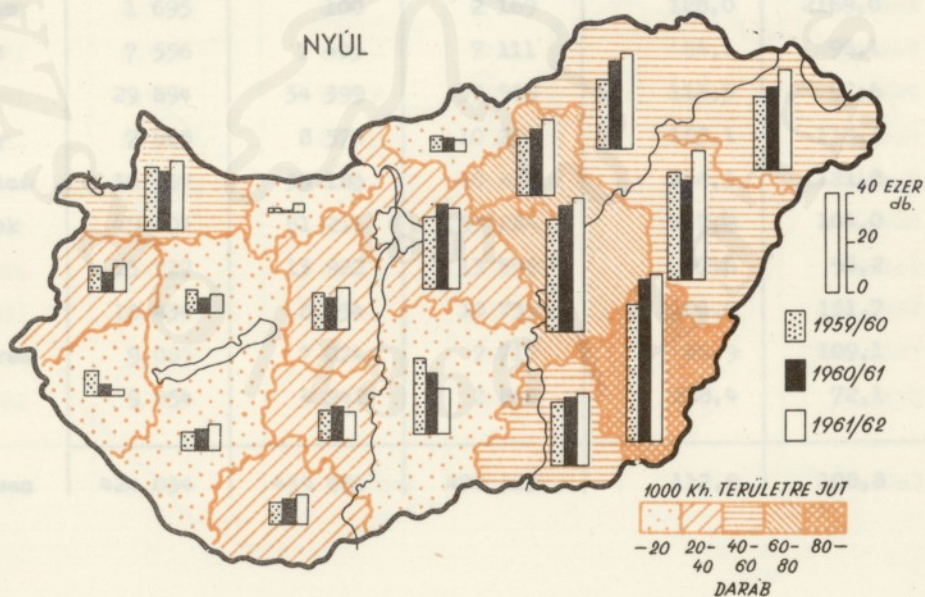
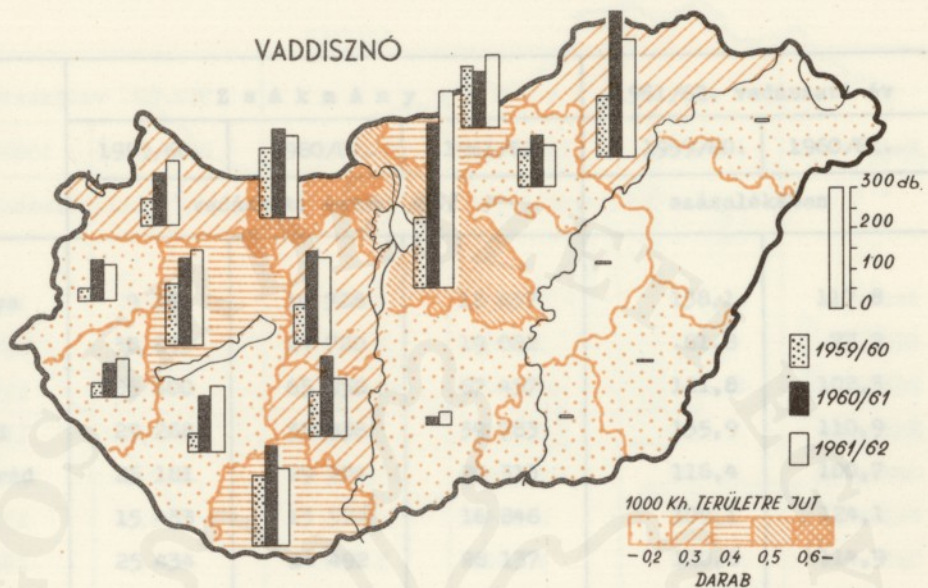
VADÁSZZSÁKMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

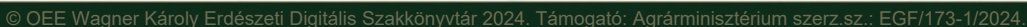
Megye	Z s á k m á n y			1961/62.vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	342	445	450	131,6	101,1
Bács	65	79	108	166,2	136,7
Békés	202	280	356	176,2	127,1
Borsod	127	279	334	263,0	119,7
Csongrád	72	139	186	258,3	133,8
Fejér	184	314	333	181,0	106,1
Győr	308	646	692	224,7	107,1
Hajdu	33	100	153	463,6	153,0
Heves	117	137	117	100,0	85,4
Komárom	181	268	360	198,9	134,3
Nógrád	203	119	132	65,0	110,9
Pest	193	377	386	200,0	102,4
Somogy	180	320	373	207,2	116,6
Szabolcs	26	91	94	361,5	103,3
Szolnok	25	235	252	1008,0	107,2
Tolna	31	103	155	500,0	150,5
Vas	153	154	241	157,5	156,5
Veszprém	212	295	333	157,1	112,9
Zala	72	131	174	241,7	132,8
Összesen	2 726	4 512	5 229	191,8	115,9

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN ZSÁKMÁNYUL EJTETT VADDISZNOK SZÁMA

Megye	Z s á k m á n y			1961/62. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	171	243	190	111,1	78,2
Bács	-	18	22	-	122,2
Békés	-	-	1	-	-
Borsod	148	355	288	194,6	81,1
Csongrád	-	-	2	-	-
Fejér	93	224	211	226,9	94,2
Győr	69	126	160	231,9	127,0
Hajdu	-	-	-	-	-
Heves	83	123	103	124,1	83,7
Komárom	173	217	204	117,9	94,0
Nógrád	140	130	171	122,1	131,5
Pest	171	401	479	280,1	119,5
Somogy	44	136	159	36,1	116,9
Szabolcs	-	-	3	-	-
Szolnok	2	-	-	-	-
Tolna	105	194	137	130,5	70,6
Vas	25	100	94	37,6	94,0
Veszprém	154	212	236	153,2	111,3
Zala	33	82	88	266,7	107,3
Összesen	1 411	2 561	2 548	180,6	99,5

VADÁSZSZÁKMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN ZSÁKMÁNYUL EJTETT NYULAK SZÁMA

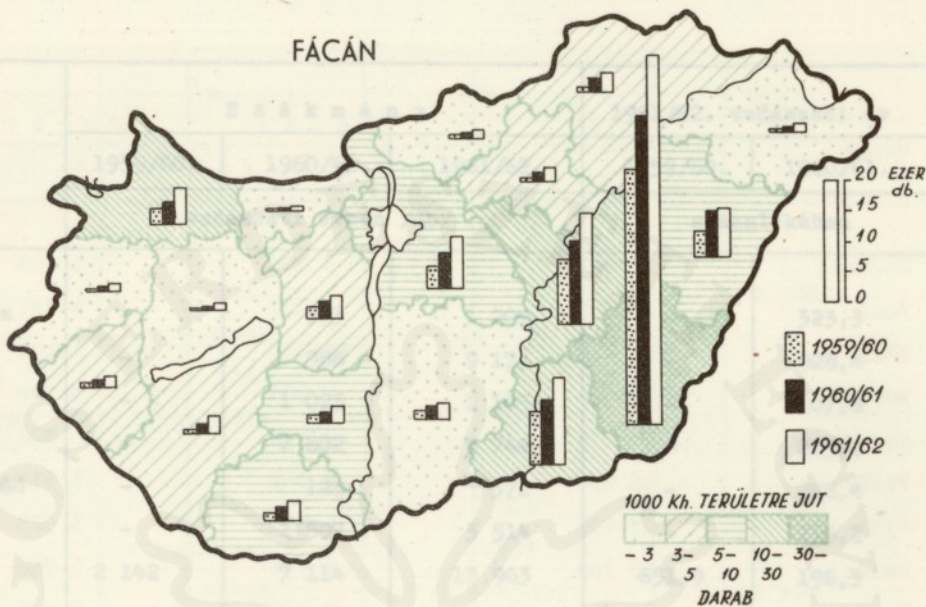
Megye	Z s á k m á n y			1961/62. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	9 151	10 728	12 637	138,1	117,8
Bács	30 893	24 720	19 082	61,8	77,2
Békés	55 400	65 958	67 457	121,8	102,3
Borsod	29 268	35 858	39 783	135,9	110,9
Csongrád	25 181	29 104	29 313	116,4	100,7
Fejér	15 433	13 574	16 846	109,1	124,1
Győr	25 434	24 492	28 137	110,6	114,9
Hajdu	44 671	41 625	52 750	118,1	126,7
Heves	23 419	25 930	31 008	132,4	119,6
Komárom	1 695	100	2 169	128,0	2169,0
Nógrád	7 556	7 403	7 111	94,1	96,1
Pest	29 894	34 399	33 585	112,3	97,6
Somogy	7 685	8 574	10 232	133,1	119,3
Szabolcs	30 057	33 183	40 432	134,5	121,8
Szolnok	45 201	51 211	53 284	117,9	104,0
Tolna	13 727	13 922	13 399	97,6	96,2
Vas	10 430	8 154	10 739	103,0	131,7
Veszprém	9 085	7 074	7 717	84,9	109,1
Zala	9 854	3 942	2 842	288,4	72,1
Összesen	424 034	439 951	478 523	112,9	108,8

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN ZSÁKMÁNYUL EJTETT FÁCÁNOK SZÁMA

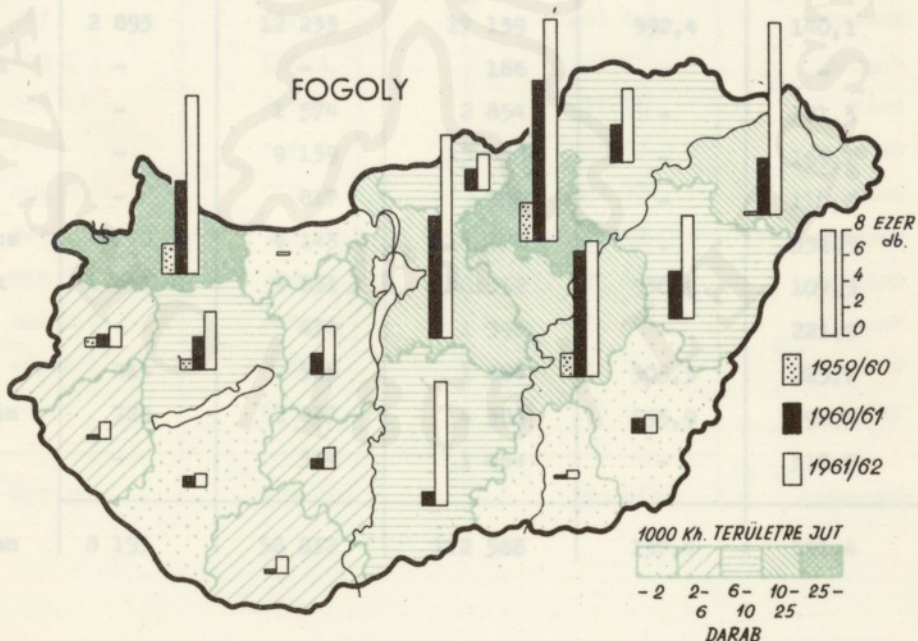
Megye	Z s á k m á n y			1961/62. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	1 408	2 300	3 090	219,5	134,3
Bács	1 761	2 221	2 822	160,2	127,1
Békés	41 753	50 682	60 355	144,6	119,1
Borsod	859	2 176	2 983	347,3	137,1
Csongrád	8 457	10 186	13 932	164,7	136,8
Fejér	1 460	2 514	3 365	230,5	133,9
Győr	2 147	3 166	5 889	274,3	186,0
Hajdu	4 129	7 744	7 969	193,0	102,9
Heves	754	1 262	2 044	271,1	162,0
Komárom	141	77	525	372,3	681,8
Nógrád	498	616	1 083	217,5	175,8
Pest	3 615	5 802	8 276	228,9	142,6
Somogy	872	1 863	2 958	339,2	158,8
Szabolcs	389	725	1 270	326,5	175,2
Szolnok	10 312	13 393	17 966	174,2	134,1
Tolna	1 025	1 164	2 566	250,3	220,4
Vas	364	765	984	270,3	128,6
Veszprém	228	378	1 204	528,1	318,5
Zala	758	854	1 620	213,7	189,7
Összesen	80 930	107 888	140 901	174,1	130,6

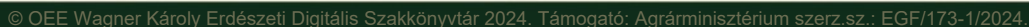
VADÁSZSZÁKMÁNY A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN

FÁCÁN

FOGOLY

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN ZSÁKMÁNYUL EJTETT FOGLYOK SZÁMA

Megye	Z s á k m á n y			1961/62. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	-	373	1 206	-	323,3
Bács	-	988	9 173	-	928,4
Békés	-	1 025	1 105	-	107,8
Borsod	-	2 802	5 748	-	205,1
Csongrád	-	129	372	-	288,4
Fejér	-	1 507	3 514	-	233,2
Győr	2 142	7 114	13 963	651,9	196,3
Hajdu	-	3 571	7 828	-	219,2
Heves	2 893	12 233	17 139	592,4	140,1
Komárom	-	-	186	-	-
Nógrád	-	1 574	2 854	-	181,3
Pest	-	9 139	15 450	-	169,1
Somogy	-	817	904	-	110,6
Szabolcs	70	4 143	14 770	.	356,5
Szolnok	1 951	9 651	10 352	530,6	107,3
Tolna	-	630	1 398	-	221,9
Vas	414	565	1 264	305,3	223,7
Veszprém	723	2 237	4 308	595,9	192,6
Zala	-	334	1 054	-	315,6
Összesen	8 193	58 832	112 588	137,4	191,4

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN KILÓTT VADAK SZÁMA 1/

1961/62. vadászati év

Megye	N y u l	F á c á n	F o g o l y
	s z á m a / d b /		
Baranya	12 637	3 090	1 206
Bács	16 970	2 822	4 781
Békés	64 018	46 851	1 105
Borsod	39 523	2 983	5 748
Csongrád	24 099	12 457	372
Fejér	16 034	3 365	3 514
Győr	28 137	5 375	3 575
Hajdu	35 303	7 736	7 828
Heves	29 546	2 044	7 015
Komárom	2 169	525	186
Nógrád	7 111	1 083	2 854
Pest	33 585	8 276	15 450
Somogy	10 232	2 958	904
Szabolcs	37 130	1 270	4 356
Szolnok	37 302	13 844	5 465
Tolna	13 399	2 566	1 398
Vas	10 739	984	1 264
Veszprém	7 717	1 204	3 684
Zala	2 842	1 620	1 054
Összesen	428 493	121 053	71 759

1/ A kilőtt vaddisznó, tuzok, szalonka és viziszarlyas száma azonos az összes zsákmányul ejtett vadak számával.

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN BEFOGOTT VADAK SZÁMA

1961/62, vadászati év

Megye	Nyul	Fácán	Fogoly
	s z á m a / d b /		
Baranya	-	-	-
Bács	2 112	-	4 392
Békés	3 439	13 504	-
Borsod	260	-	-
Csongrád	5 214	1 475	-
Fejér	812	-	-
Győr	-	514	10 388
Hajdu	17 447	233	-
Heves	1 462	-	10 124
Komárom	-	-	-
Nógrád	-	-	-
Pest	-	-	-
Somogy	-	-	-
Szabolcs	3 302	-	10 414
Szolnok	15 982	4 122	4 887
Tolna	-	-	-
Vas	-	-	-
Veszprém	-	-	624
Zala	-	-	-
Összesen	50 030	19 848	40 829

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁLTAL ÉRTÉKESÍTETT SZARVASOK SZÁMA

Megye	Értékesített szarvas			1961/62. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	239	342	319	133,5	93,3
Bács	-	12	12	-	100,0
Békés	-	-	-	-	-
Borsod	25	61	58	232,0	95,1
Csongrád	-	-	-	-	-
Fejér	94	305	206	219,1	67,5
Győr	94	149	139	147,9	93,3
Hajdu	-	-	-	-	-
Heves	85	102	114	134,1	111,8
Komárom	192	287	309	160,9	107,7
Nógrád	155	99	121	78,1	122,2
Pest	199	430	405	203,5	94,2
Somogy	103	136	126	122,3	92,6
Szabolcs	-	-	-	-	-
Szolnok	-	-	-	-	-
Tolna	39	76	88	225,6	115,8
Vas	41	45	47	114,6	104,4
Veszprém	79	97	119	150,6	122,7
Zala	12	21	28	233,3	133,3
Összesen	1 357	2 162	2 091	154,1	96,7

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁLTAL ÉRTÉKESITETT ŐZEK SZÁMA

Megye	Értékesített őz			1962. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	97	270	382	393,8	141,5
Bács	18	25	35	194,4	140,0
Békés	79	-	163	206,3	-
Borsod	39	64	42	107,7	65,6
Csongrád	50	84	89	178,0	106,0
Fejér	72	180	156	216,7	86,7
Győr	275	597	588	213,8	98,5
Hajdu	8	37	52	650,0	140,5
Heves	61	95	97	159,0	102,1
Komárom	87	184	209	240,2	113,6
Nógrád	128	68	45	35,2	66,2
Pest	141	205	193	136,9	94,1
Somogy	60	132	59	98,3	447,0
Szabolcs	3	38	56	1866,7	147,4
Szolnok	8	90	118	1475,0	131,1
Tolna	18	41	103	572,2	251,2
Vas	55	124	167	303,6	134,7
Veszprém	115	142	172	149,6	121,1
Zala	22	71	84	381,8	118,3
Összesen	1 336	2 447	2 810	210,3	114,8

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁLTAL ÉRTÉKESÍTETT VADDISZNOK SZÁMA

Megye	Értékesített vaddisznó			1962. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	56	200	114	203,6	57,0
Bács	-	18	19	-	105,6
Békés	-	-	-	-	-
Borsod	36	136	101	280,6	74,3
Csongrád	-	-	2	-	-
Fejér	79	201	68	86,1	33,8
Győr	64	123	153	239,1	124,4
Hajdu	-	-	-	-	-
Heves	45	109	120	266,7	110,1
Komárom	125	165	135	108,0	81,8
Nógrád	55	100	100	181,8	100,0
Pest	130	278	396	304,6	142,4
Somogy	30	51	95	316,7	186,3
Szabolcs	-	-	-	-	-
Szolnok	-	-	-	-	-
Tolna	107	110	125	116,8	113,6
Vas	15	61	74	493,3	121,3
Veszprém	95	128	120	126,3	93,8
Zala	17	60	52	305,9	86,7
Összesen	854	1 740	1 674	196,0	96,2

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁLTAL ÉRTÉKESÍTETT NYULAK SZÁMA

Megye	Értékesített nyul			1962. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	3 314	3 425	4 779	144,2	139,5
Bács	18 004	15 027	11 073	61,5	73,7
Békés	37 786	47 283	52 410	138,7	110,8
Borsod	10 523	17 197	16 977	161,3	98,7
Csongrád	18 988	20 228	20 132	106,0	99,5
Fejér	8 209	6 687	7 873	95,9	117,7
Győr	21 685	19 660	22 290	102,8	113,4
Hajdu	27 795	26 320	36 023	129,6	136,9
Heves	10 535	13 667	18 378	174,4	134,5
Komárom	968	20	1 129	116,6	5645,0
Nógrád	3 611	4 409	3 891	107,8	88,3
Pest	12 794	16 989	14 530	113,6	85,5
Somogy	3 604	3 061	3 722	103,3	121,6
Szabolcs	18 572	22 243	29 890	160,9	134,4
Szolnok	33 471	37 535	39 727	118,7	105,8
Tolna	7 847	6 985	6 805	86,7	97,4
Vas	7 446	5 870	6 980	93,7	118,9
Veszprém	5 173	3 031	3 649	70,5	120,4
Zala	4 038	1 531	1 289	31,9	84,2
Összesen	254 363	271 168	301 547	118,6	111,2

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁLTAL ÉRTÉKESÍTETT FÁCÁNOK SZÁMA

Megye	Értékesített fácán			1962. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	299	-	176	58,9	-
Bács	392	160	161	41,1	100,6
Békés	21 554	24 082	33 320	154,6	138,4
Borsod	9	308	-	-	-
Csongrád	5 658	4 832	5 214	92,2	107,9
Fejér	90	128	50	55,6	39,1
Győr	1 056	1 630	1 831	173,4	112,3
Hajdu	497	2 061	463	93,2	22,5
Heves	-	199	180	-	90,5
Komárom	51	15	-	-	-
Nógrád	44	92	44	100,0	47,8
Pest	344	636	220	64,0	34,6
Somogy	125	20	122	97,6	610,0
Szabolcs	36	-	266	738,9	-
Szolnok	4 376	4 665	7 889	180,3	169,1
Tolna	161	59	129	80,1	21,9
Vas	28	75	11	39,3	14,7
Veszprém	-	75	140	-	186,7
Zala	-	169	282	-	166,9
Összesen	34 720	39 206	50 498	145,4	128,8

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁLTAL ÉRTÉKESÍTETT FOGLYOK SZÁMA

Megye	Értékesített foglyok			1962. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /db/			százalékában	
Baranya	-	-	-	-	-
Bács	-	1 745	4 839	-	277,3
Békés	-	112	309	-	275,9
Borsod	-	80	-	-	-
Csongrád	-	-	-	-	-
Fejér	-	82	-	-	-
Győr	2 142	4 279	10 498	490,1	245,3
Hajdu	-	-	-	-	-
Heves	2 893	7 750	9 834	339,9	126,9
Komárom	-	-	-	-	-
Nógrád	-	-	-	-	-
Pest	-	700	-	-	-
Somogy	-	-	20	-	-
Szabolcs	70	1 537	10 342	14774,0	672,9
Szolnok	1 951	4 505	5 026	257,6	111,6
Tolna	-	-	-	-	-
Vas	414	-	23	5,6	-
Veszprém	703	1 104	648	92,2	58,7
Zala	-	-	-	-	-
Összesen	8 173	21 834	41 539	508,3	190,2

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁLTAL A MAVAD-NAK ELADOTT APROVADAK SZÁMA
1961/62. vadászati év

Megye	N y u l	F á c á n	F o g o l y
	s z á m a / d b /		
Baranya	3 358	150	-
Bács	10 513	17	4 677
Békés	47 071	24 517	-
Borsod	16 039	-	-
Csongrád	19 052	4 709	-
Fejér	7 584	50	-
Győr	21 643	1 478	10 388
Hajdu	35 566	397	-
Heves	15 977	130	9 834
Komárom	1 129	-	-
Nógrád	3 160	-	-
Pest	11 967	-	-
Somogy	3 118	28	-
Szabolcs	26 561	-	10 042
Szolnok	39 237	7 722	4 926
Tolna	6 069	60	-
Vas	6 360	-	-
Veszprém	3 016	-	624
Zala	1 001	10	-
Összesen	278 421	39 268	40 491

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁLTAL A FÖLDMŰVESSZÖVETKEZETEKNEK ÉS EGYÉB SZERVEKNEK
ELADOTT APRO VADAK SZÁMA
1961/62. vadászati év

Megye	Nyul	Fácán	Fogoly
	s z á m a / d b /		
Baranya	1 421	26	-
Bács	560	144	162
Békés	5 339	8 803	309
Borsod	938	-	-
Csongrád	1 080	505	-
Fejér	289	-	-
Győr	647	353	110
Hajdu	457	66	-
Heves	2 401	50	-
Komárom	-	-	-
Nógrád	731	44	-
Pest	2 563	220	-
Somogy	604	94	20
Szabolcs	3 329	266	300
Szolnok	490	167	100
Tolna	736	69	-
Vas	620	11	23
Veszprém	633	140	24
Zala	288	272	-
Összesen	23 126	11 230	1 048

VÉRPELFRISÍTÉSRE KIBOCSÁTOTT NYULAK SZÁMA
1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	MAVAD-tól beszerzett	Egyéb helyről beszerzett	Összes kibocsátott
ny u l a k s z á m a /db/			
Baranya	294	107	401
Bács	1 053	-	1 053
Békés	496	8	504
Borsod	314	16	330
Csongrád	136	-	136
Fejér	320	-	320
Győr	640	-	640
Hajdu	466	-	466
Heves	340	-	340
Komárom	199	-	199
Nógrád	210	-	210
Pest	655	91	746
Somogy	518	-	518
Szabolcs	466	19	485
Szolnok	722	-	722
Tolna	510	-	510
Vas	396	-	396
Veszprém	226	4	230
Zala	378	-	378
Összesen	8 339	245	8 584

VÉRFELEFRISÍTÉSRE KIBOCSÁTOTT FÁCÁNOK SZÁMA

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Saját keltetésű	MAVAD-tól beszerzett	Egyéb helyről beszerzett	Összes kibocsátott
	f á c á n o k s z á m a /db/			
Baranya	684	797	12	1 493
Bács	1 026	426	-	1 452
Békés	18 339	-	18	18 357
Borsod	592	796	100	1 488
Csongrád	5 741	28	279	6 048
Fejér	1 065	1 032	97	2 194
Győr	1 173	439	153	1 765
Hajdu	595	614	234	1 443
Heves	1 391	227	-	1 618
Komárom	131	438	-	569
Nógrád	337	404	12	753
Pest	1 528	1 238	377	3 143
Somogy	399	280	18	697
Szabolcs	337	140	176	653
Szolnok	7 291	572	-	7 863
Tolna	883	781	-	1 664
Vas	289	620	-	909
Veszprém	441	-	88	529
Zala	370	152	-	522
Összesen	42 612	8 984	1 564	53 160

VÉRFELEFRISÍTÉSRE KIBOCSÁTOTT FOGLYOK SZÁMA

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Saját keltetésű	MAVAD-tól beszerzett	Egyéb helyről beszerzett	Összes kibocsátott
	f o g l y o k s z á m a /db/			
Baranya	142	300	-	442
Bács	693	831	-	1 524
Békés	1 112	-	2	1 114
Borsod	462	30	-	492
Csongrád	414	-	-	414
Fejér	360	70	-	430
Győr	2 277	20	-	2 297
Hajdu	222	540	-	762
Heves	1 377	282	50	1 709
Komárom	51	140	-	191
Nógrád	208	22	-	230
Pest	307	100	19	426
Somogy	2	230	-	232
Szabolcs	1 342	-	4	1 346
Szolnok	1 944	674	-	2 618
Tolna	202	480	-	682
Vas	206	570	-	776
Veszprém	332	236	29	597
Zala	100	140	-	240
Összesen	11 753	4 665	104	16 522

A VADÁSZTÁRSASÁGOK FÁCÁNKELTETÉSE
1961. augusztus 1- 1962. július 31.

Megye	Szedett	Ültetésre felhasznált	Kikelt	Felnevelt
	tojások száma		csibék száma	
Baranya	1 236	1 194	813	684
Bács	1 675	1 389	1 361	1 026
Békés	52 117	49 330	25 110	18 339
Borsod	1 074	1 074	897	592
Csongrád	12 936	12 739	7 250	5 741
Fejér	1 712	1 693	1 234	1 065
Győr	1 844	1 941	1 333	1 173
Hajdu	1 543	1 365	763	595
Heves	3 117	2 933	1 562	1 391
Komárom	198	198	149	131
Nógrád	460	448	406	337
Pest	3 000	3 271	1 892	1 528
Somogy	777	763	500	399
Szabolcs	730	727	397	337
Szolnok	18 059	17 748	9 564	7 291
Tolna	1 652	1 332	1 257	883
Vas	749	749	629	289
Veszprém	763	729	533	441
Zala	731	601	506	370
Összesen	104 373	100 224	56 156	42 612

A VADÁSZTÁRSASÁGOK FOGOLYKELTETÉSE
1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Szedett	Ültetésre felhasznált	Kikelt	Felnevelt
	tojások száma		csibék száma	
Baranya	238	253	176	142
Bács	982	919	837	693
Békés	2 301	2 283	1 524	1 112
Borsod	598	596	516	462
Csongrád	1 033	1 006	580	414
Fejér	570	552	388	360
Győr	3 178	3 145	2 458	2 277
Hajdu	536	469	319	222
Heves	2 293	2 128	1 545	1 377
Komárom	93	93	63	51
Nógrád	349	349	272	208
Pest	713	627	402	307
Somogy	52	52	26	2
Szabolcs	2 080	1 076	1 426	1 342
Szolnok	4 979	4 933	3 254	1 944
Tolna	402	325	239	202
Vas	636	636	437	206
Veszprém	636	624	402	332
Zala	186	148	140	100
Összesen	21 855	20 214	15 004	11 753

A VADÁSZTÁRSASÁGOK VADÓREINEK MEGOSZLÁSA ÉLETKOR SZERINT

1962. július 31.

	-20	21-30	31-40	41-50	51-60	61-70	70-	Össze- sen
Megye	é v e s v a d ő r ö k s z á m a							
Baranya	-	-	8	12	15	16	1	52
Bács	-	1	17	15	13	8	1	55
Békés	-	3	25	12	27	7	-	74
Borsod	-	2	16	10	18	22	4	72
Csongrád	-	5	13	15	11	3	-	47
Fejér	-	3	14	14	16	10	3	60
Győr	-	1	8	15	10	12	-	46
Hajdu	2	7	13	13	22	9	1	67
Heves	-	3	5	6	8	15	1	38
Komárom	-	5	8	7	4	2	-	26
Nógrád	1	1	5	5	10	8	-	30
Pest	-	8	22	34	27	15	3	109
Somogy	-	4	14	6	10	8	1	43
Szabolcs	-	3	19	12	15	6	1	56
Szolnok	-	2	17	8	18	12	1	58
Tolna	-	1	14	8	10	3	-	36
Vas	-	-	2	6	12	11	-	31
Veszprém	-	1	12	5	2	12	5	37
Zala	-	2	5	5	8	9	-	29
Összesen	3	52	237	208	256	188	22	966

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁLTAL TÉLI ETETÉSRE FELHASZNÁLT TAKARMÁNY

1961/62. vadászati év

Megye	Etetésre felhasznált		
	szemestakarmány	szálastakarmány	lombtakarmány
	kilogramm		
Baranya	33 815	41 810	12 270
Bács	27 664	15 095	4 300
Békés	81 962	87 842	500
Borsod	56 700	77 080	27 600
Csongrád	46 635	29 585	4 700
Fejér	34 027	45 976	5 682
Győr	41 218	45 000	6 700
Hajdu	35 708	27 697	2 550
Heves	24 830	26 030	13 950
Komárom	27 300	51 800	5 850
Nógrád	22 300	67 070	32 550
Pest	51 046	71 580	19 550
Somogy	21 365	21 600	6 560
Szabolcs	26 699	27 360	500
Szolnok	51 085	60 110	2 550
Tolna	37 365	29 390	32 470
Vas	19 300	21 010	3 200
Veszprém	17 996	25 230	5 160
Zala	17 850	14 870	720
Összesen	674 865	786 135	187 362

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN TALÁLHATO VADGAZDASÁGI
ÉS VADVÉDELMI BERENDEZÉSEK
1962. július 31.

Megye	Étetők	Szóók	Magaslesek	Vadászházak	Cserkész- utak
	s z á m a				/km/
Baranya	640	534	153	30	182,4
Bács	605	95	16	4	15,0
Békés	828	163	8	-	3,5
Borsod	621	790	181	17	219,0
Csongrád	191	73	4	2	3,0
Fejér	662	335	144	26	302,3
Győr	465	201	150	11	73,7
Hajdu	701	203	1	3	1,5
Heves	345	226	23	10	144,0
Komárom	305	311	291	22	219,0
Nógrád	368	464	81	18	87,0
Pest	1 008	596	274	43	242,0
Somogy	592	369	127	6	66,9
Szabolcs	324	102	15	2	17,0
Szolnok	547	70	1	-	4,5
Tolna	683	253	73	7	95,5
Vas	411	179	106	2	26,2
Veszprém	231	355	117	18	116,0
Zala	352	199	46	4	14,3
Összesen	9 879	5 518	1 811	225	1 832,8

**A VADGAZDASÁGOK TERÜLETÉN 1961. AUGUSZTUS 1-TŐL 1962. JULIUS 31-IG
ÉPÍTETT VADGAZDASÁGI ÉS VADVÉDELMI BERESENDEZÉSEK**

Megye	Étők	Sók	Magaslesek	Vadászházak	Cserkés- utak /km/
	s z á m a				
Baranya	234	101	29	7	24,5
Bács	283	42	5	-	-
Békés	337	61	8	-	-
Borsod	226	180	56	1	47,0
Csongrád	62	22	-	1	-
Fejér	302	73	31	3	17,0
Győr	165	62	52	1	28,0
Hajdu	212	64	-	-	1,5
Heves	161	23	2	-	12,0
Komárom	142	63	58	3	81,0
Nógrád	144	77	37	4	32,5
Pest	424	156	67	12	48,0
Somogy	199	143	79	2	22,0
Szabolcs	164	49	10	1	6,0
Szolnok	232	34	1	-	1,0
Tolna	328	37	21	1	19,5
Vas	144	73	38	-	5,4
Veszprém	116	94	53	5	39,0
Zala	115	83	15	1	4,2
Összesen	3 990	1 437	562	42	388,6

A VADÁSZTÁRSASÁGOK HASZNÁLATÁBAN LÉVŐ VADFÖLDEK TERÜLETE AZ 1962. ÉVBEN

Megye	Kukorica	Cirok	Lucerna	Takarmány- káposzta	Egyéb	Összes
	t e r ü l e t e /kat.hold/					
Baranya	25,8	0,3	8,3	2,9	33,6	70,9
Bács	19,3	13,6	2,7	1,1	4,5	41,2
Békés	57,1	29,0	19,0	2,5	15,2	122,8
Borsod	16,3	-	33,1	1,2	48,8	99,4
Csongrád	53,0	3,8	5,7	-	3,7	66,2
Fejér	107,3	10,1	23,0	8,4	104,6	253,4
Győr	32,7	4,2	18,7	6,2	39,8	101,6
Hajdu	32,8	6,8	12,1	-	17,5	69,2
Heves	11,5	4,1	5,7	2,0	4,9	28,2
Komárom	28,5	-	36,9	6,0	74,1	145,5
Nógrád	7,9	-	16,8	3,0	17,2	44,9
Pest	57,0	8,9	33,3	7,5	60,7	167,4
Somogy	26,5	0,5	5,5	2,5	26,5	61,5
Szabolcs	16,1	5,1	3,3	0,5	5,5	30,5
Szolnok	97,6	6,0	12,8	-	18,3	134,7
Tolna	30,4	6,8	10,5	13,5	30,6	91,8
Vas	9,2	-	0,4	2,1	21,8	33,5
Veszprém	12,6	-	12,4	2,8	70,0	97,8
Zala	15,5	-	9,9	0,1	7,1	32,6
Összesen	657,1	99,2	270,1	62,3	604,4	1 693,1

A VADÁSZTÁRSASÁGOK HASZNÁLATÁBAN LÉVŐ VADFÖLDEK TERÜLETE

Megye	Vadföldek területe			1961/62. vadászati év	
	1959/60.	1960/61.	1961/62.	1959/60.	1960/61.
	vadászati évben /kat.hold/			százalékában	
Baranya	94,4	108,1	70,9	75,1	65,6
Bács	25,7	34,9	41,2	160,3	118,1
Békés	68,8	106,7	122,8	178,5	115,1
Borsod	36,6	63,8	99,4	271,6	155,8
Csongrád	43,6	69,0	66,2	151,8	95,9
Fejér	91,5	264,8	253,4	276,9	95,7
Győr	27,5	61,5	101,6	36,9	165,2
Hajdu	116,0	62,0	69,2	59,7	111,6
Heves	31,2	22,4	28,2	90,4	125,9
Komárom	61,5	148,8	145,5	236,6	97,8
Nógrád	26,8	35,0	44,9	167,5	128,3
Pest	87,3	155,1	167,4	191,8	107,9
Somogy	35,3	59,5	61,5	174,2	103,4
Szabolcs	16,3	19,3	30,5	187,1	158,0
Szolnok	87,8	172,5	134,7	153,4	78,1
Tolna	51,1	74,2	91,8	179,6	123,7
Vas	10,1	36,2	33,5	331,7	92,5
Veszprém	55,7	42,8	97,8	175,6	228,5
Zala	7,4	26,1	32,6	440,5	124,9
Összesen	974,6	1 562,7	1 693,1	173,7	108,3

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN KIIRTOTT SZŐRMÉS KÁRTEVŐK SZÁMA FAJONKÉNT

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Kóbor- kutya	Kóbor- macska	Róka	Vad- macska	Borz	Üregi nyul	Egyéb szőrmés
s z á m a / d b /							
Baranya	2 411	2 348	3 174	1	283	21	450
Bács	4 608	2 854	1 511	80	28	1 341	250
Békés	4 619	3 770	814	19	2	-	758
Borsod	3 499	1 947	1 009	224	107	-	579
Csongrád	2 128	1 486	532	3	-	-	228
Fajér	1 826	1 501	2 194	13	239	395	460
Győr	1 675	1 698	1 376	2	114	227	569
Hajdu	4 752	2 311	1 224	22	17	-	716
Heves	1 756	1 309	439	64	25	-	248
Komárom	945	896	1 287	8	144	-	208
Nógrád	1 343	826	706	149	132	-	124
Pest	5 045	3 148	2 364	86	170	3 191	609
Somogy	1 414	1 344	2 116	-	363	220	528
Szabolcs	3 325	1 122	971	24	82	-	549
Szolnok	4 350	2 922	1 452	7	1	-	714
Tolna	1 507	1 322	1 976	16	208	-	746
Vas	1 341	1 378	1 193	1	106	63	476
Veszprém	1 277	1 090	2 228	3	181	-	297
Zala	1 556	1 384	1 662	-	92	20	672
Összesen	49 377	34 656	28 238	722	2 294	5 478	9 181

**A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN LEÖVÉSEL KIIRTOTT SZŐRMÉS
KÁRTEVŐK SZÁMA FAJONKÉNT**

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Kóbor- kutya	Kóbor- macska	Róka	Vad- macska	Borz	Üregi nyul	Egyéb szőrmés
s z á m a / d b /							
Baranya	2 036	2 153	2 135	1	274	21	424
Bács	4 401	2 768	1 322	80	28	1 341	233
Békés	4 552	3 751	809	19	1	-	734
Borsod	3 418	1 922	886	213	106	-	562
Csongrád	2 051	1 467	455	3	-	-	227
Fejér	1 407	1 290	1 399	13	185	395	394
Győr	1 254	1 573	771	2	98	227	529
Hajdu	4 730	2 305	1 148	22	17	-	709
Heves	1 712	1 300	403	64	25	-	248
Komárom	772	821	793	8	134	-	198
Nógrád	1 308	812	652	142	121	-	114
Pest	4 520	2 981	1 552	83	156	3 191	602
Somogy	1 219	1 313	1 713	-	354	220	510
Szabolcs	3 119	1 084	758	23	77	-	443
Szolnok	4 343	2 922	1 426	7	1	-	714
Tolna	1 166	1 168	1 089	16	203	-	697
Vas	1 109	1 351	868	1	91	63	474
Veszprém	994	968	1 036	1	160	-	285
Zala	1 542	1 384	1 497	-	92	20	672
Összesen	45 653	33 333	20 712	698	2 123	5 478	8 769

**A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN MÉRGEZÉSSSEL KIIRTOTT SZŐRMÉS KÁRTEVŐK
SZÁMA FAJONKÉNT**

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Kóbor- kutya	Kóbor- macska	Róka	Vad- macska	Borz	Egyéb
s z á m a / d b /						
Baranya	375	195	972	-	3	26
Bács	207	86	136	-	-	17
Békés	67	19	5	-	-	-
Borsod	81	25	118	11	-	16
Csongrád	77	19	77	-	-	1
Fejér	419	209	732	-	12	54
Győr	421	125	471	-	3	16
Hajdu	22	6	76	-	-	-
Heves	44	9	18	-	-	-
Komárom	173	73	487	-	3	10
Nógrád	35	12	48	-	-	-
Pest	518	167	663	3	10	7
Somogy	195	31	403	-	2	18
Szabolcs	206	38	209	1	2	94
Szolnok	7	-	26	-	-	-
Tolna	340	154	884	-	3	34
Vas	232	27	325	-	-	2
Veszprém	283	122	1 167	2	19	12
Zala	14	-	147	-	-	-
Összesen	3 716	1 317	6 964	17	57	307

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN CSAPDÁVAL KIIRTOTT SZŐRMÉS KÁRTEVŐK SZÁMA
FAJONKÉNT

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Kóbor- kutya	Kóbor- macska	Róka	Vad- macska	Borz	Egyéb szőrmés
s z á m a / d b /						
Baranya	-	-	67	-	6	-
Bács	-	-	53	-	-	-
Békés	-	-	-	-	1	24
Borsod	-	-	5	-	1	1
Csongrád	-	-	-	-	-	-
Fejér	-	2	63	-	42	12
Győr	-	-	134	-	13	24
Hajdu	-	-	-	-	-	7
Heves	-	-	18	-	-	-
Komárom	-	2	7	-	7	-
Nógrád	-	2	6	7	11	10
Pest	7	-	149	-	4	-
Somogy	-	-	-	-	7	-
Szabolcs	-	-	14	-	3	12
Szolnok	-	-	-	-	-	-
Tolna	1	-	3	-	2	15
Vas	-	-	-	-	15	-
Veszprém	-	-	25	-	2	-
Zala	-	-	18	-	-	-
Összesen	8	6	562	7	114	105

**A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN KIIRTOTT SZÁRNYAS KÁRTEVŐK
SZÁMA FAJONKÉNT**

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Szürke varju	Szarka	Szajkó	Héja	Karvaly	Egyéb szárnyas
s z á m a / d b /						
Baranya	6 343	12 539	2 305	372	360	803
Bács	2 543	22 192	368	115	210	123
Békés	426	10 360	279	245	369	214
Borsod	5 101	15 521	3 194	414	187	224
Csongrád	1 282	7 224	405	41	129	56
Fejér	1 827	3 734	422	295	209	176
Győr	3 307	3 441	332	282	203	193
Hajdu	1 910	21 299	1 109	551	207	498
Heves	1 918	7 486	698	132	91	88
Komárom	1 167	1 418	440	130	109	231
Nógrád	2 659	6 533	997	197	167	233
Pest	3 352	14 998	1 723	464	521	349
Somogy	3 960	6 270	776	342	245	254
Szabolcs	4 115	24 654	546	375	271	720
Szolnok	1 927	9 926	169	268	371	708
Tolna	4 060	4 816	530	266	227	294
Vas	3 003	3 259	438	253	420	175
Veszprém	3 557	3 769	878	192	275	375
Zala	6 440	5 189	746	344	407	601
Összesen	58 897	184 628	16 355	5 278	4 978	6 315

**A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN LELÖVÉSSSEL KIIRTOTT SZÁRNYAS KÁRTEVŐK
SZÁMA FAJONKÉNT**

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Szürke varju	Szarka	Szajkó	Héja	Karvaly	Egyéb szárnyas
s z á m a / d b /						
Baranya	3 013	5 153	1 366	263	229	352
Bács	1 769	13 522	368	94	201	122
Békés	321	7 467	241	230	367	187
Borsod	3 303	7 557	2 244	325	175	224
Csongrád	821	4 768	405	32	126	56
Fejér	1 170	2 044	352	259	184	105
Győr	1 976	2 131	263	253	171	126
Hajdu	1 657	14 754	1 109	516	203	462
Heves	1 464	3 630	442	114	91	81
Komárom	830	794	352	105	83	89
Nógrád	1 596	2 811	664	148	125	171
Pest	2 503	8 406	1 455	386	451	299
Somogy	2 531	3 546	672	274	211	176
Szabolcs	2 426	11 008	484	240	261	577
Szolnok	1 537	7 431	164	263	367	647
Tolna	2 504	2 303	478	219	192	222
Vas	2 006	1 971	424	198	290	169
Veszprém	2 195	2 011	781	146	214	140
Zala	5 152	3 925	726	296	330	561
Osszesen	58 774	105 232	12 990	4 361	4 271	4 766

**A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN MÉRGEZÉSSSEL KIIRTOTT SZÁRNYAS KÁRTEVŐK
SZÁMA FAJONKÉNT**

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Szürke varju	Szarka	Szajkó	Héja	Karvaly	Egyéb szárnyas
s z á m a / d b /						
Baranya	789	1 586	112	18	13	64
Bács	379	4 659	-	21	9	1
Békés	34	986	8	15	2	-
Borsod	588	2 853	307	53	2	-
Csongrád	167	1 129	-	9	3	-
Fejér	233	767	12	22	7	36
Győr	735	522	13	12	20	19
Hajdu	91	3 272	-	10	4	21
Heves	62	477	-	5	-	7
Komárom	111	273	61	8	3	84
Nógrád	352	1 912	55	16	-	15
Pest	467	2 973	99	12	20	50
Somogy	407	487	3	22	22	-
Szabolcs	1 180	10 434	62	127	8	143
Szolnok	105	591	5	5	4	15
Tolna	574	1 008	35	22	12	46
Vas	553	550	14	33	44	6
Veszprém	692	712	64	32	32	176
Zala	745	709	-	20	17	20
Összesen	8 264	35 900	850	462	222	703

A VADÁSZTÁRSASÁGOK TERÜLETÉN TOJÁSSZEDÉssel KIIRTOTT SZÁRNYAS KÁRTEVŐK
SZÁMA FAJONKÉNT

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Szürke varju	Szarka	Szajkó	Héja	Karvaly	Egyéb szárnyas
s z á m a / d b /						
Baranya	2 541	5 800	827	91	118	387
Bács	395	4 011	-	-	-	-
Békés	71	1 907	30	-	-	27
Borsod	1 210	5 111	643	36	10	-
Csongrád	294	1 327	-	-	-	-
Fejér	424	923	58	14	18	35
Győr	596	788	56	17	12	48
Hajdu	162	3 273	-	25	-	15
Heves	392	3 379	256	13	-	-
Komárom	226	351	27	17	23	58
Nógrád	711	1 810	278	33	42	47
Pest	382	3 619	169	66	50	-
Somogy	1 022	2 237	101	46	12	78
Szabolcs	509	3 212	-	8	2	-
Szolnok	285	1 904	-	-	-	46
Tolna	982	1 505	17	25	23	26
Vas	444	738	-	22	86	-
Veszprém	670	1 046	33	14	29	59
Zala	543	555	20	28	60	20
Összesen	11 859	43 496	2 515	455	485	846

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÉS TAGJAIK HASZNÁLATÁBAN LÉVŐ ÖSSZES VADÁSZKUTYÁK
SZÁMA FAJONKÉNT
1962. július 31.

Megye	Magyar	Német	Angol	Kajtató eb	Tacskó	Foxi	Véreb	Egyéb fajta	Össze- sen
	v i z s l a								
	s z á m a / d b /								
Baranya	91	115	12	10	30	95	2	36	391
Bács	80	138	2	-	12	8	1	30	271
Békés	159	129	8	-	23	8	-	91	418
Borsod	88	69	8	11	34	69	4	54	337
Csongrád	70	65	-	1	5	2	-	30	173
Fejér	58	99	2	10	33	40	-	18	260
Győr	70	193	14	1	27	15	3	44	367
Hajdu	50	51	2	1	14	4	-	67	189
Heves	36	39	1	1	8	6	1	27	119
Komárom	30	20	-	3	26	32	2	18	131
Nógrád	56	44	2	8	16	20	2	22	170
Pest	144	35	1	-	14	14	-	20	228
Somogy	111	171	4	3	51	48	2	61	451
Szabolcs	56	50	4	-	10	10	-	19	149
Szolnok	116	65	10	2	19	4	1	23	240
Tolna	89	134	6	5	41	96	3	37	411
Vas	46	92	1	4	15	16	-	17	191
Veszprém	76	79	16	12	38	36	1	37	295
Zala	42	103	3	2	30	8	-	50	238
Budapest	87	59	9	6	48	49	3	22	283
Összesen	1 555	1 750	105	80	494	580	25	723	5 312

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÉS TAGJAIK HASZNÁLATÁBAN LÉVŐ TÖRZSKÖNYVEZETT VADÁSZKUTYÁK
SZÁMA FAJONKÉNT
1962. július 31.

Megye	Magyar	Német	Angol	Kajtató eb	Tacskó	Foxi	Véreb	Egyéb fajta	Össze- sen
	v i z s l a								
	s z á m a / d b /								
Baranya	17	4	1	1	3	10	2	-	38
Bács	17	3	1	-	1	-	-	-	22
Békés	21	4	2	-	3	1	-	1	32
Borsod	32	12	-	3	3	21	4	3	78
Csongrád	15	4	-	-	-	-	-	-	19
Fejér	8	7	-	-	2	20	-	-	37
Győr	17	7	3	-	-	3	2	-	32
Hajdu	14	2	1	-	5	2	-	9	33
Heves	6	7	-	-	-	1	-	-	14
Komárom	12	4	-	-	12	8	2	-	38
Nógrád	6	5	-	-	5	4	1	-	21
Pest	28	1	-	-	5	3	-	3	40
Somogy	33	8	3	-	3	11	-	-	58
Szabolcs	14	9	2	-	1	2	-	-	28
Szolnok	29	4	-	-	2	-	1	-	36
Tolna	39	12	1	-	4	12	1	-	69
Vas	4	2	1	-	2	3	-	-	12
Veszprém	6	-	-	-	3	7	1	1	18
Zala	2	-	1	-	3	1	-	-	7
Budapest	55	23	3	-	16	15	-	-	112
Összesen	375	118	19	4	73	124	14	17	744

A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÉS TAGJAİK HASZNÁLATÁBAN LÉVŐ VADÁSZKUTYÁK SZÁMA

Megye	Összes kutyák száma			1962. július 31.	
	1960. február 1.	1961. július 31.	1962. július 31.	1960. február 1.	1961. július 31.
	d a r a b			százalékában	
Baranya	248	373	391	157,7	104,8
Bács	237	275	271	114,3	98,5
Békés	285	310	418	146,7	134,8
Borsod	215	256	337	156,7	131,6
Csongrád	155	135	173	111,6	128,1
Fejér	214	238	260	121,5	109,2
Győr	298	296	367	123,2	124,0
Hajdu	162	159	189	116,7	118,9
Heves	91	112	119	130,8	106,3
Komárom	80	97	131	163,8	135,0
Nógrád	78	86	170	217,9	197,7
Pest	123	137	228	185,4	166,4
Somogy	331	363	451	136,3	124,2
Szabolcs	133	121	149	112,0	123,1
Szolnok	207	237	240	115,9	101,3
Tolna	253	338	411	162,5	121,6
Vas	116	145	191	164,7	131,7
Veszprém	235	272	295	125,5	108,5
Zala	161	217	238	147,8	109,7
Budapest	242	274	283	116,9	103,3
Összesen	3 864	4 441	5 312	137,5	119,6

**A VADÁSZTÁRSASÁGOK ÉS TAGJAİK HASZNÁLATÁBAN LÉVŐ TÖRZSKÖNYVEZETT
VADÁSZKUTYÁK SZÁMA**

Megye	Törzskönyvezett kutyák száma			1962. július 31.	
	1960. február 1.	1961. július 31.	1962. július 31.	1960. február 1.	1961. július 31.
	d a r a b			százalékában	
Baranya	21	28	38	181,0	135,7
Bács	13	21	22	169,2	104,8
Békés	19	25	32	168,4	128,0
Borsod	24	28	78	325,0	278,6
Csongrád	5	6	19	380,0	316,7
Fejér	29	31	37	127,6	119,4
Győr	8	15	32	400,0	213,3
Hajdu	13	12	33	253,8	275,0
Heves	13	19	14	107,7	73,7
Komárom	19	7	38	200,0	542,9
Nógrád	7	17	21	300,0	123,5
Pest	13	22	40	307,7	181,8
Somogy	23	28	58	252,2	207,1
Szabolcs	6	16	28	466,7	175,0
Szolnok	9	10	36	400,0	360,0
Tolna	14	14	69	492,9	492,9
Vas	8	14	12	150,0	85,7
Veszprém	20	21	18	90,0	85,7
Zala	6	6	7	116,7	116,7
Budapest	95	97	112	117,9	115,5
Összesen	365	437	744	203,8	170,3

A VADÁSZTÁRSASÁGOK KIADÁSAI
1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Terület- bér	Vadőr- tartás	Egyéb vadgaz- dasági kiadás	Vadá- szati költség	MAVOSZ tagdíj	Egyéb kiadás	Összes kiadás
e z e r f o r i n t b a n							
Baranya	146,0	571,3	170,7	92,5	97,5	14,9	1 092,9
Bács	235,3	653,0	247,3	254,4	123,9	48,1	1 562,0
Békés	185,0	1 092,5	674,4	1 083,0	78,4	21,7	3 135,0
Borsod	200,7	893,4	180,0	174,1	110,9	30,7	1 589,8
Csongrád	135,7	664,8	166,1	309,6	46,9	21,0	1 344,1
Fejér	112,8	510,7	164,1	68,4	79,5	14,0	949,5
Győr	114,4	627,9	404,9	415,5	59,3	48,3	1 670,3
Hajdu	186,9	961,6	338,5	856,4	118,2	31,9	2 493,5
Heves	92,9	470,0	196,7	388,6	78,1	30,2	1 256,5
Komárom	52,7	270,0	119,8	45,6	19,4	9,3	516,8
Nógrád	80,9	291,3	67,4	45,8	65,3	10,2	560,9
Pest	143,4	573,9	99,9	53,7	121,4	13,6	1 005,9
Somogy	158,2	556,3	229,7	92,9	83,7	12,8	1 133,6
Szabolcs	200,1	749,9	211,6	403,6	94,3	25,8	1 685,3
Szolnok	218,0	947,0	523,7	1 012,0	80,3	45,5	2 826,5
Tolna	115,6	492,8	176,7	100,7	68,1	12,6	966,5
Vas	92,2	363,7	131,4	95,8	27,6	15,0	725,7
Veszprém	133,1	370,9	115,1	77,8	98,2	14,0	809,1
Zala	81,2	313,8	133,4	30,1	52,1	5,4	616,0
Budapest	224,7	1 198,8	710,7	348,4	158,3	52,2	2 693,1
Összesen	2 909,8	12 573,6	5 062,1	5 948,9	1 661,4	477,2	28 633,0

A VADÁSZTÁRSASÁGOK PÉNZGAZDÁLKODÁSA

Megye	B e v é t e l			1961. aug. 1. - 1962. júl. 31.	
	1959.febr.1.- 1960.jan.31.	1960.aug.1.- 1961.júl.31.	1961.aug.1.- 1962.júl.31.	1959.febr.1.- 1960.jan.31.	1960.aug.1.- 1961.júl.31.
	ezer forintban			százalékában	
Baranya	628,7	1 063,9	1 091,0	173,5	102,5
Bács	1 220,5	1 296,0	1 601,6	106,2	131,2
Békés	2 005,1	2 346,2	3 411,2	170,1	145,4
Borsod	1 288,5	1 713,4	1 688,1	131,0	98,5
Csongrád	1 005,6	1 294,8	1 564,1	155,5	120,8
Fejér	480,6	880,5	1 014,4	211,1	115,2
Győr	1 051,8	1 435,4	1 863,4	177,2	129,8
Hajdu	1 570,6	1 951,0	2 780,3	177,0	142,5
Heves	855,0	1 216,7	1 346,5	157,5	110,7
Komárom	343,2	518,1	559,3	163,0	108,0
Nógrád	432,3	610,5	574,6	132,9	94,1
Pest	674,3	920,6	952,1	141,2	103,4
Somogy	775,1	1 071,2	1 183,3	152,7	110,5
Szabolcs	965,9	1 323,6	1 930,1	199,8	145,8
Szolnok	1 896,2	2 952,3	3 092,1	163,1	104,7
Tolna	634,7	805,2	965,3	152,1	119,9
Vas	535,9	686,1	764,7	142,7	111,5
Veszprém	552,5	774,9	830,6	150,3	107,1
Zala	394,9	591,8	632,4	160,1	106,9
Budapest	2 043,7	2 669,3	2 728,7	133,5	102,2
Összesen	19 355,1	26 121,5	30 573,8	158,0	117,0

A VADÁSZTÁRSASÁGOK PÉNZGAZDÁLKODÁSA

Megye	K i a d á s			1961.aug.1.- 1962.jul.31.	
	1959.febr.1.- 1960.jan.31.	1960.aug.1.- 1961.jul.31.	1961.aug.1.- 1962.jul.31.	1959.febr.1.- 1960.jan.31.	1960.aug.1.- 1961.jul.31.
	ezer forintban			százalékában	
Baranya	613,1	1 022,1	1 092,9	178,3	106,9
Bács	1 156,2	1 275,6	1 562,0	135,1	122,5
Békés	1 908,4	2 157,4	3 135,0	164,3	145,3
Borsod	1 219,2	1 653,2	1 589,8	130,4	96,2
Csongrád	1 014,1	1 261,0	1 344,1	132,5	106,6
Fejér	528,1	822,7	949,5	179,8	115,4
Győr	932,3	1 410,8	1 670,3	179,2	118,4
Hajdu	1 467,9	1 851,4	2 493,5	169,9	134,7
Heves	802,5	1 026,3	1 256,5	156,6	122,4
Komárom	326,9	463,5	516,8	158,1	111,5
Nógrád	438,1	550,9	560,9	128,0	101,8
Pest	676,8	887,1	1 005,9	148,6	113,4
Somogy	802,1	1 064,4	1 133,6	141,3	106,5
Szabolcs	974,5	1 308,0	1 685,3	172,9	128,8
Szolnok	1 745,7	2 785,8	2 826,5	161,9	101,5
Tolna	711,9	822,3	966,5	135,8	117,5
Vas	607,4	700,8	725,7	119,5	103,6
Veszprém	563,6	703,0	809,1	143,6	115,1
Zala	343,7	593,2	616,0	179,2	103,8
Budapest	1 818,9	2 550,0	2 693,1	148,1	105,6
Összesen	18 651,4	24 909,5	28 633,0	153,5	114,9

VADÁSZTÁRSASÁGOK ÁTLAGOS BEVÉTELE ÉS KIADÁSA

1961. augusztus 1. - 1962. július 31.

Megye	Egy tagra jutó tag- díjbevétele	1000 kh vadászterületre jutó					
		vad-	élővad-	összes bevétele	vadgaz- dasági	vadá- szati	összes kiadás
		értékesítésből eredő bevétele					
		kiadás					
f o r i n t							
Baranya	583	925	-	2 053	321	174	2 056
Bács	475	683	369	1 406	211	221	1 351
Békés	162	3 457	1 134	4 067	804	1 291	3 738
Borsod	582	691	-	1 781	190	184	1 896
Csongrád	270	1 705	780	2 407	256	476	2 069
Fejér	496	917	73	2 292	416	228	2 193
Győr	240	2 941	787	3 708	806	827	3 324
Hajdu	297	2 229	1 411	2 923	356	900	2 622
Heves	289	2 222	875	3 028	469	845	2 821
Komárom	715	1 242	-	3 365	839	452	3 162
Nógrád	470	656	-	1 654	224	150	1 622
Pest	499	937	-	2 512	523	213	2 580
Somogy	770	506	-	1 800	353	141	1 725
Szabolcs	373	1 748	713	2 253	247	471	1 967
Szolnok	122	2 829	1 787	3 513	595	1 150	3 211
Tolna	579	803	-	2 164	406	223	2 164
Vas	648	914	-	1 956	336	245	1 856
Veszprém	399	503	38	1 399	193	132	1 353
Zala	589	302	-	1 562	330	74	1 522
Összesen	443	1 436	496	2 409	399	469	2 256

Ny. 696/1963. - Statisztikai Kiadó Vállalat sokszorosító üzeme
Budapest, II., Keleti Károly u. 18/b.
Felelős vezető: Hajdu Györgyné

